

సంచిక ౧౧౨

HAKIM ABDUL HAJEE,
P. O. Kamtaul,
Darbhanga North Behar

గుంటూరు ఆరెస్టులు

ఏమి తేలివది - కర్తవ్యమేము

ఆగస్టు ౧ వ తేదీ లోకమాన్య నారాయణదినము. కాన నల్లంభున సభలు ఆంధ్రదేశ పరిస్థితులనుబట్టి విచారణ నుండుటకై గుంటూరు వచ్చినది. ఆగ్లా తిరస్కారకరతే చేయని గుంటూరు ప్రభుత్వ ఆంధ్రదేశముతోడనే, గుంటూరుకు ౧౦ ప్రభుత్వ ఆంధ్రదేశమున కిది తిరస్కారము తన సొదరుల నన్ను నేయుటచే నాయకుల ద్వారా ప్రభుత్వములకు భౌతిక భూమి) తాముకూడ జట్టు తిరుచాపి జట్టుగా ౨౦౦ మైగా నరెస్టు కాబడిరి. యంతలో తేనానినది నాయకులబండి వచ్చెను గాని నుమాను ౧౦, ౧౧ కందలకు నరెస్టుకుటకు నిర్ణయమున్నా నన్ను వార్త పాతకముకలయు తలగియే యున్నాను. అధికారుల న్యాయముగ వర్తించి, ఆత్మగౌరవమునకు భంగము కలకు నపుడు ఆంగ్లముల కిరెవలమున కినువంతయు తక్కుచేయక, ఆగ్లా లుద్ధరాహిల్లమును కారాగారముల యందు నిగ్రహమున న్యాయమునకై భూతతదనుచేయు సాధనాత్రయములను మాన్పి తిరుగుగల్గు నపుడు నెల్ల మహాదానముతో ననుభవించి సంస్థలై యున్నానని విశాఖ్య మననము లేకయే చేసినది.

౩౦ వేలమంది దేశీయులు, సొదరులవై ప్రభుత్వపు యిద్దోగియులు గావించు చర్యను దౌర్జన్యమును జూచుచు, దేశీయనాయకుల దింపింపచ్చి నిండుదేశకై, యుద్ధాహముతో నున్నవారు కాంగ్రెసు అధికారుల యాజ్ఞల కరనాసరించి దౌర్జన్యరాహిత్యముగనుండుట సహాయ నిరాకరణోద్యమమందిరి కాంతిభాగమున ఆంధ్రదేశము సంపూర్ణవిజయము గావించినది యచ్చటి పరిస్థితులకూడ ఏనాత్యముతో నవ సమయేకయే చాలుచున్నది.

ఆంధ్రదేశమును ప్రభుత్వపు టుత్తరువులను ఆచరణకును నల భేదము, ఉద్వేగియుల నిరంతర వర్తనము, వచ్చిన నాయకులకు వ్యతిరేకమై వాద్యులై ఈ యుత్తరువువై కేంద్రీకరింపబడి వారి యుదన్యాసము ద్వారా వారి తిరస్కరణ బహిష్కరమైనది.

ఆరెస్టుయినవారిని ౩, ౩, ౪. తేదీలందు విచారించి వేటుమెంటులమీద గంజీములనైన గౌరవయే రు గి-౧౦౦ ల నరకు జరిమానాల విధించితిమని కరగ్రాహి చెప్పినపుడు, జరిమానాల నివ్వనివో ఏమిట విధించెదనని శీక్షకులు ప్రశ్నించగా ప్రభుత్వేయో వచేవిధముననే రాబట్టుకొనెదము. మీ రెందుకు వెళ్లండియని చెప్పెను. జరిమానా నిచ్చుటయో లేక అందులకు శిక్ష ననుభవించుటో లేక జరిమానా తెచ్చియిచ్చు నరకు ౧ వ రి నై న హామినిచ్చుటయో జరగవలసినకాలము పోయినది. దీనినిబట్టి ప్రభుత్వపుశీక్షకులందు యింతోక నూతనశిక్ష మేర్పడినది గ్రహింపవచ్చును.

౩౧ వ తేదీ గుంటూరు వచ్చిన ఆంగ్లములలో దెబ్బలుజేసిన ఆంధ్రదేశము నెట్టి కిరెవలము నైన ననుభవించుటకు సంసిద్ధుడనని గాని అనులగ్నాల్పపుటకు శిక్షారాతదనియు, సంసిద్ధులుకాలేదేవా యను యిత్రప్రాయములై యుండిరి. నిర్మాణ కార్యక్రమములను నిమగ్నలై యుండుటచే స్వీకృతి బుచ్చుచున్నట్లుగనకుండు ఆంధ్రదేశము కాంతిదైనికులు బంధించి దేశముల తోడనే దమదృష్టిని కాంతిదైనికుల నైనను వారి శిక్షలనైనను కేంద్రీకరించి మాతనోత్సాహములై జరిమానాలు వేయబడిన యోధులు తమ తమ గ్రామములకు వచ్చుటతోడనే వేరకువేలు చేరి ఉత్సవములు జరిపి గౌరవించుచున్నారు.

జరిమానాలు వేయబడిన కాంతిహారులు ఆరెస్టు చేసినదనుట తోడనే అందులకు తమంతట తామే ఆహుతులైనవారు, కిరెవలము నెట్టి యిడుములనైన లోనువేయనిదృష్టినది, స్వరాజ్యసంపాదనాధ్యము దేశమునకు తమ ప్రాధాన్యముల సర్వస్వము సమర్పించి సమకట్టిన వీరు జరిమానాలు వసూలు చేయుటకు జప్తుచేయుట కుద్వేగము వచ్చినపుడు, తమ ఆస్తిలో వారికి కావలసిన దానిని తమంతట తామే జప్తు చేసికొనమనియిచ్చి ఆంగ్లముల స్వరాజ్యసంపాదనకై తమ ఆస్తులను గూడ గోల్పోవుటకు సంసిద్ధులై యున్నారని ప్రపంచము నకు ప్రకటించెదరు గాక!

జరిమానాలకై ఆస్తులను ప్రభుత్వపు నశముచేయు విషయమై ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘమువారు గాని, అవ్యక్తులుగాని కేసునే తిగులపరిచెదరు గాక!

గుంటూరు ఆరెస్టులు, ఉద్వేగముల చర్యలనుల ప్రభుత్వము సహాయవాదపత్రికలగు న్యాయుండియా, న్యాయదీపికల సూచనాని గూడ గోల్పోవలసినవచ్చెను. — ఒకవిలేఖకుడు.

గుంటూరు వాలంటియర్ల విచారణ

(౧) రూఢుభుద్ధుగారు ౨ వ తేదీనాడు విచారణకు ప్రారంభించిరి. విచారణ యొక ఫాన్సువలె నున్నది. విశిలేక విశాల చేయవలసి వచ్చిన దన్నట్లుగా దొరగారి కోర్టు కన్న దైన రెండునందల మందిని మాడుకాఖలుగా తేసి మూడుదినంబులు విచారించిరి. ఒకరు గాంధీజీపిని ధరించి యెరుకునిల్చి, అటోపిని తీసివేయుచుని ఆజ్ఞాపించిరి. మీరే తీసివేయుదని ఆయుధమును ప్రార్థముగా జపాహాసంగి యుండినది. అంతట మన పోలీసు సొదరుడు తటాంన కుర్చీనుండి లేచి గాంధీజీపిని తీసివేసెను. ఎలుగగిద్దనకు అగ్నిని మాపిన యెంత భయమో, గాంధీజీపిని చూచిన తెల్లవారి కంతభయ మేర్పడినది. ఇంతమే తప్పుగనో! బోపి నైన ధరించుటకు స్వతంత్రము లేని సరిపాలనా విధాన మెన్నటికీ మారి ప్రభావతపాలన మేర్పడునా యని యీ విషయమున తేటతెల్లముచా! ఇది ప్రకటన రంగము. కొందరిని చొక్కాల పరిశీలించి వేటుబడినది అం దేములతో అని భయభూతితో కొంతకాలము చురుక్కొరముగా గడపియుండెను. అధికారి చెప్పకమున్నే మెచ్చి మేక తోలు కన్నునని యెంచి కావోలు పోలీసులు వాలంటియర్ల వచ్చుకరి తెలుడెల్లు తిరుగు చొక్కా తేటులు తిడువుట యిత్యాది వికారపునల చేయుట, వీటిని జటియూడ తమకేసు బలమైనదని అధికారిని నమ్మించుటకా యన్నట్లుకానందయే! “మీందరు వాలంటియర్లు, అవిధమైన చొక్కాలు వేసుకున్నాడు” అని తెల్లకలంబుల యాకరిత ప్రారంభించిరి. తేక మరెందుకో? “నీవు సాహెబుగారి యుత్తరువుచదివితా? తెలిసినీ తెలుసుకొనినా? అని వాలంటియర్ల నడిచి రూఢుభుద్ధుగారు ప్రశ్నించ దొడగిరి.

“ఆరెస్టు మాజిల్లకు వర్తింపదనియు, మా జిల్లా మినహా యింపదమన్న వాలంటియర్లలో చే సుకల్పించమనియు, కానోల్లంభున చేయవని కాంగ్రెసువారు తీర్మానించి యుండలేదనియు, పరిస్థితులు గమనించి ముందెట్లు తీర్మానించుటకు నొక సంఘము నేర్పాటుచేసి అసంఘము వచ్చువచ్చుకు కాన నోల్లంభుము చేయుట! అట్లు చేయుట అసహాయవారుల భర్తము కాదనియు, మమ్మును అనవసరముగను అన్యాయముగను, అశాస్త్రీయముగను నెంకయ్యనాయకుగారు ఆరెస్టు చేసివానియు, “గుంటూరు జిల్లా వాలంటియర్లెల్లరు చెప్పి యుండిరి. తదితరులు “గుంటూరుజిల్లా వాలంటియర్ల పోయినప్పుడు పని నిలుపుదల కావందల టరుకు టావక్కావని వాలంటియర్ల చిన్నములు తేకుండపోయి వారిస్థానమును పరిపాలిండు మధ్యస్థునియు యెంచి వెళ్లెయింటిమి కాని వేరుదేర్చుముతదని తక్కిన జిల్లాలవారు చెప్పి యుండిరి.

(2) రూఢుభుద్ధుగారు మందహాసనముచే రూ 100 ల మొదలు రూ 5 ల వరకు నెత్తుమంది వాలంటియర్లకు సరిమానా విధించియుండిరి మొత్తం రూ 2000 లకు మించియే యుండును. వారి నెలతేతమైన వచ్చియుండవచ్చును. ప్రభుత్వమువారికి దండుగలేగా. కొంతమందికి రెండుదినములశిక్ష. కొందరు కోర్టు లేచునంతవరకు. మరికొందరు 15 దినములశిక్ష. శిక్షలలో వ్యత్యాస మేల యుండవలెనో? చేసినది యెల్లవారే తప్పుగదా! వారియొద్దేకము ప్రకారముగా? తె 144 ను తిరస్కరించుటక చా! అందరును తిరస్కరించిరి కదా! పక్ష పాతముండుటకు కారకులేమరు? కొంతకాలకు పోలీసు వారే! ఈ శిక్షలువేయునపుడు సబు యి న స్పెక్టర్లు, వారివారివిషయమై రూఢుభుద్ధుగారికి నివేదించుచుండెడివారు. ఈ కార్యములు కొన్ని, ప్రస్తుతము వారికి పోలీసులకు జరిగిన సంభాషణలకొన్ని, నమ్మధిక్కరించి గంధ్రగా మాటలాడువా ఆసిడి యార్స్ కొంత, యాకారణములచే వున్నవి లేనివి చెప్పటచే నధికారి యప్రముఖులను శిక్షవేసియుండెను. అదిగాక, జరిమానావేసిన, యివ్వలేనివారికి, లోగడసామును యంతవరకు చెల్లించనివారికి, వారివిషయమై ఏమి తెలియనివారికి శిక్షయున్ను, తెలిసియున్నంతవరకు జరిమానాయున్ను, వేసి ప్రభుత్వమువారి మెప్పుబడిసియుండెను. రూఢుభుద్ధుగారుగారేవలెను మాజిబుల్లూఖాన్ సాహెబుగారు చేసినవని; వచ్చి తెలుసుకున్నప్పుడైనను ఏలమందలించి ఆయుత్తరువును మరల్చి యుండలేదు? అట్లు చేయక వాలంటియర్లనందరిని ఆరెస్టుచేయమని తప్పవై మరియొకరికన్న గావించియుండిరి. నిజముగా నింతమంది వాలంటియర్లు ఆరెస్టు కాబడినందుల ప్రపంచముగా గుంటూరు మరల తలయెత్తుటకు సమయమునవచ్చియుండెడిదా?

గుంటూరుజిల్లా పేరు ప్రతివల నిలిపిన మాజిబుల్లూఖాను సాహెబుగారికిని, వారి ఆదరులే ఖాయపరచి శిక్షలువేసిన రూఢుభుద్ధుగారికిని అభినందనము లాచరింపవలసినదే! అయితే “తానొకటి దలప నై నమెకటిదలము” నను సత్యము ప్రకటితమయ్యె! ఏర్పరులులేనియెడల యితరప్రతేకములలోవలె నెన్నుదిగా కాలము గడిచియుండెడిదే! అసహాయాధ్యము గుంటూరుజిల్లాలోలేదని యీ నడుమ గవర్నరుగారువచ్చినపుడు మజ్నులు, నేడ్యుతమైనందులకు కారణము అధికారులే! మాకు జిల్లా అధికారులు తోడ్పడినందుల కెంతయు వందనీయులు. ఇట్టి అధికారులే ప్రతిజిల్లాలకుండియెడ, అసహాయాధ్యములన్నిటిలో గమ్యస్థానము చేరుకునుకు సందియములేదు. పరిస్థితులు

తేనప్పుడును, కొంతదానియున్నప్పుడును యిట్టివారు అధికారము వేల్చులలో వెట్టియెడ మా యుద్యమమునకు మిక్కిలి తోడ్పడుచుండురు. ఈ విధముగ ప్రభుత్వమువారు మాకు తోడ్పడవలెనని కోరుచున్నాము.

రూఢుభుద్ధు రెండవదినము విచారణ ప్రారంభించుటకు పోవునపుడు వాటికి కొందరు వాలంటియర్లు కూర్చోయిండిరి. అందొకరు గాంధీజీపి ధరించియుండిరి. కలెక్టరు ఆయనకునినెత్తిన యున్న గాంధీజీపిని తీసి క్రొందకొట్టెను. కొంత ముందునదచి, వెనుకకు తిరిగిచూచి కిచకిన నక్కసాగెను. వీరి చర్యలన్నియు చూచి చుట్టునున్న వారు వింతకప్పును నవ్వసాగి గాంధీజీపినున్న వీరికింత గుండెల్లుట మెండులకో! ఒక యువకుడు విచారణసమయమున రూక్మి నెను. “నిలువబడుడు!” అని కలెక్టరు జ్ఞప్తియిచ్చియుండెనుగాని అతను నిలువబడదయ్యె! పోలీసువచ్చి నిలువజేయెను. కాని వెంటనే రూక్మి నెను. మరల నిలువజేయెను. వెంటనే రూక్మి నెను. ఈవిధముగా నిదియొక ఫాన్సు. ఈవిధముగ జిల్లా అధికారి, ప్రజలను అనవసరముగ కష్టపెట్టుచుండ, ప్రభుత్వమువారు మతిబోయింట్లు చూచుచుండుట రాజతంత్రజ్ఞతకు లోపమును, ప్రజల కష్టపరంపరకు పాల్పడుటయు కాకుండునా? మరుసమున నిస్కారణముగ మరికొందరిని వీధులలో నూరక తిరుగుచుండ వారిని పట్టుకొని బంధించుట యో? కలెక్టరుగారు వారిని విచారించకయే యూరక విడుదల చేయుటయో? పోలీసుల కింత అధికారమా? మాచిరమున్న కాన్సి వచ్చుటయో? అధికారులజ్ఞ యొకవంక. పోలీసులు నడిపినవచ్చు లొకవంకయో? ఒకసంగతి ముఖ్యమైనది. ఎవ్వరును ప్రచురించి యుండలేదు. అది యెద్దియన మొదటిదినముతో ముగ్గురు కిలా ఫకు వాలంటియర్లు ఆరెస్టుచేయబడియుండిరి. వారిని ఎవరు విడుదలచేసియున్నారో తెలియదు. మొదటిదినమున ఆరెస్టుచేసి యున్న పుడు మాజిబుల్లూఖాన్ సాహెబుగారిదుట నిలువబడియున్నాడు. ఇట్లు కిలాఫకు వాలంటియర్లనువిడిపించుటకు సాహెబుగారే కారకులా? ఈసంగతి యెందు కలెక్టరుగారు విచారించిరా? గుంటూరులో హింకూ ముసలేమనులకు సభ్యుల లేని చెప్పటకా వీరిని విడిచిపెట్టిరి. ఇంతయందగమా? చర్యలకు తాద్యులెవరు? ఇందులకే “ప్రభాస్వరాజ్యము” కావలెనని మహాత్ముడు యమ పట్టు పట్టియున్నవాడు. ఆయనకు భగవంతుడు తోడ్పడియున్నాడు. ఇంతటనైనను సావము శిమింగా! — (చట్టి నగసింహారావు.)

“తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము”

మీరు ఇల్లుకదలకనే తెలుగు సాహిత్యమునకు నేర్పుకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. “పోన్న క్షన్ము నిమిత్త మకావీళ్ల పంపించండి!” (18) ఇకాఫల్వేమక బ్యూరో, కాకినాడ.

సరస్వతి వాచకపుస్తకములు

ఫారమ్ రూపు వేంద్ర రావు పంతులుగారి ప్రణీతము.

ఈ వాచకములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదింపబడి 1921 సం॥ జూలై 22 తేదీ నెలములో ప్రచురింపబడినవి. వెంటనే మేము మామిత్రుల సలహానైన శ్రీ డైరెక్టరు వారి Proceedings R. C. No. 4247/19 Dated 11-7-19 ప్రకారము Co-operative Societies and Industries ను గురించి పాఠములు వ్రాయించి వెనుకటి పాఠములలో జేర్చి ప్రచురపరచితిమి. అప్పటినుండియు మా చిన్ని వాచకములు సర్వజనాదరణమున బడసి, దిగాదినాభివృద్ధి నొందుచుండ మా నిక్రు లీ పాఠములు Text Book Committee వారిచే నామోదింపబడినవి గావనియు ఇంకా కొన్ని పాఠములు వ్రాయుగా నున్నవనియు శ్రీ డైరెక్టరు వారికి తెలియపరచి మా పుస్తకములలో లేనివాని నిండాకోశము చేయుచు, చాలమంది విద్యార్థి కారులకు తెలియజేసితి.

గుణగ్రహణపారీణులైన శ్రీ డైరెక్టరువారు మేము చేర్చిన పాఠములను ఆమోదించుచు Special Case గామాకు Proceedings R. C. No. 185 E 21-30-5-22 తేదీని పంపియున్నారు. కావున విద్యార్థి కారులకును ఉపాధ్యాయులకును మేము విన్నవించుకొనున దేమనగా నిండాకోశముచేయు మామిత్రులమాటవిని మా సరస్వతి వాచకములవై కినుక బూనక అనేకనూతనవిషయములతో ప్రచురింపబడిన మా చిన్ని పుస్తకములను వాడుకలోనికి తెచ్చుభారము మీయది. కావున తమకితని మాకు ప్రోత్సాహముసంగలందులకు కోరుచున్నాము.

పుస్తకములు వలయువారు:— గోదావరీబుక్కుడిపో, రాజమండ్రి అని (వ్రాసిన బడయగలరు. (255) అద్దేపల్లి లక్ష్మీనారాయణ ప్రకాశకుడు.

N. B. మాకర్త ఎలిమెంటరీ విద్యార్థులకు వసయోగించు అన్నిరకముల స్కూలుపుస్తకములు ప్రేమసరిసామానులు, నాకుకములు, నవలలు వగైరా అన్నియు దొరకును.

వృత్తాంతలేఖలు

నరసాపురం

(స్వకీయ విలేఖరినుండి)

భీమవరం విడదీయటం

అగస్త్య 9:—భీమవరంతాలూకా ప్రజలకు ఆతాలూకాను మానర్యాపునం కలుసుతాలూకానుండి విడదీసి కృష్ణలోనే ఉంచెదరనిన్ని తలచాత చెప్పిన రెండుతాలూకలను గోదావరి జిల్లాలో కలిపెదరనిన్ని భీతికలిగియున్నది. చిరకాలమునుండి కలసియున్న యీమాడుతాలూకలలోను భేదము కలిగించుటకు న్నకారణములేవో మాకు తెలియలేదు. కాని ఒక్కటిమాత్రము దృఢముగా చెప్పవచ్చును. మాడుకూడా గోదావరిజిల్లాలో కలిపేయడల గోదావరి అతిబరువుఅగునని గవన్నమెంటువారు చెప్పేయడల ఆవారము తిరస్కరణీయమనియు ఎందువల్లననగా యీమాడుతాలూకలుగాక కొవ్వూరుతాలూకాయున్న ఇదివరలో విడదీసిన ఏ.స్వీయము పూర్వము గోదావరిజిల్లాలోనే గనుక యీవిడదీయటలో నిజము యందుకుదల ఏయేతాలూకలు ఏయే జిల్లాలలోకి మార్చదలచిరో అసంగతి స్పష్టముగా గోవన్నమెంటువారు ప్రచురపరచలేనని ప్రార్థించుచున్నాను.

రైలుసంగతి

మొన్న 31 వ తేదీని రైవాహనము జిల్లాబోర్డు మీటింగులో గుడివాడనుండి భీమవరము వరకు విడదీయవలెనని నరసాపురంనున్న రైలు రైల్వేవేయమని తర్కానివలదినట్లు విన్నాను. ఈనందర్భములో ఒక్కసంగతి చెప్పవలెను. జూను 30వ తేదీని జిల్లాబోర్డు ప్రసిడెంటు గారికి ఏలూరు కాపురమును జమిందారులన్న వడ్డీవ్యాపారముజేసేటటువంటిన్ని మోతే నారాయణరావుగారును నరసింహారావుగారును మాగ్రామం లో ఎడ్వోకేటుగాయున్న బారిష్టరు వెంకట్రామనుగానున్న కలసి ఒకపిటిషనుఅందజేసిరి. అపిటిషనులో సంగతులేవన మొట్టమొదటలో ఏవచుకున్నప్రకారము అనగా బ్రాడుగజమింటురు గజిలోను వైరెండు రైలుమార్గములు వేయటకు తగిన కాపిటల్ సంపాదించెదమనిన్ని అట్లు వాటికిట్టెదమనిన్ని అయిపున్నది. వీరు తనపిటిషను అంగీకరింపజేసిన తక్షణం ప్రచురపరచుటకు ప్రాసెస్ పెట్టిన కూడా తయారుచేసి సిద్ధముగా యెంచుకొనినారు. అయితే మొన్నజరిగిన జిల్లాబోర్డుమీటింగులో యీసంగతి విచారణలోకి తేవడంగానే రైలురైలువేయటకు తీర్మానింపబడినట్లు విన్నాను. ఇట్లు జరిగినయెడల చాలా అక్రమమని చెప్పవచ్చును. వారి పిటిషను చచ్చిపోకే తెచ్చి అది అంగీకరింపబడని యెడల రైలురైలువేయటము చేసి యుండవలెను. అపిటిషను అంగీకరింపబడని యెడల ఎందుచేత అంగీకరింపబడలేదో తరువాత దానిని గోవన్నమెంటువారికి పంపి వారితో ఆలోచించిరేమా కూడా మాజిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు ప్రజలకు చెప్పవలసిన బాధ్యత ఉన్నది.

శ్రీతిలకు మిమోరియల్ కల్బు

దీని ప్రథమవార్షికోత్సవము అమహాశయమని ఆర్థిక దినమండే జరుపబడినది. పేరునుట్టి ఈసమాజముకు రాజకీయసంగతులతో అక్కర యున్నదని అనుకొనగూడదు. ఇది కేవలము అన్నదాన సమాజము మాత్రమే. క్రిందటిసంవత్సరము సుమారు వెయ్యిరూపాయలుచాకా చందాలు వసూలుచేసికట్టున్నదాని సంఖ్య అంతర్యేది మొదలగు ఉత్సవ సమయములలో ప్రజలకు భోజనములు పెట్టుటకుగాను వినియోగంప బడినట్లు రిపోర్టులో యున్నది.

మైకోన్నత పాఠశాల దావా

మా సబుజడ్డిగారకు నీలకంఠంవంతులు గారు ఆకస్మాత్తుగా బరంపురం బడిలిచేయబడుటకల్ల మొన్న నూడవ తేదీని వైదావాను గురించి ఏమి జరుగలేదు. తిరిగియీనెల 23వ తేదీకి రాజీగారు నాయుదా మాతము చేయబడినది.

దర్శి చెంచయ్యగారు

వీరు మాగ్రామములోయున్న సర్కార్స్ ఆగ్రికల్చరల్ డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషను అనే కంపెనీతరపున కంపెనీ వారికొన్ని భూములు నేత్రము చేయించుటకు ఏర్పాటు కాబడి రని వివరము చాలాసంతోషముగా యున్నది. యీకంపెనీ వారికి భీమవరంతాలూకాలో బోసగొట్టపాడు అనే గ్రామములో 1500 ల యెకరములున్నవి. దానికాపిటల్ ఇప్పుడు రు. 10000 ట్రైమున్నది. అయితే దానిని ఒకలక్షవరకు పెంచెదరని తెలియుచున్నది. ఎనమడు(రుద్రే)నుండి పంపు ఇన్వెస్టమెను చేక సాగుచేయింజే యేర్పాట్లు వచ్చే సంవత్సరము నాటికి చేసి దరనికూడా తెలిసినది.

బెంగాలు రాజకీయ వైదిలకు సాకర్యములు

ఇన్ స్పెక్టరు జెనరల్ సభావహము

చెరసాలల యిన్ స్పెక్టరు జెనరలు తొంభునుగారు జెయిలును జూమటకు బారిసాలకువచ్చిరి. ఉదయమున కచ్చి జెయిలు నూపరింపెండెంటు మేజరుజన్రో గారియంటి బసచేసిరి. కొందరుటి న్యాయవాదిసంఘపక్షమున ఆయనను కలకత్తాకు తీసికొని వెళ్లుటకు సిద్ధముగనున్న స్టీమరునుండి సందర్శించుటకు వెళ్లిరి. ఆ న్యాయ వాదులకు ను ఆయనకు ను జరిగిన సంభాషణము అచ్యుత బజారు ప్రతికయం దీక్షిందివిధముగ దెలుపబడినది.

ప్ర:—బారిసాలు జెయిలులో 5 గురు రాజకీయ వైదిలను దెబ్బలుకొట్టినటులను, చాలమందిని చీకటికొట్టలో సంకలలు వేసి నిలువబెట్టినటును, కొందరు నిరశన తెయిన్నటులను వినియున్నాము.

ఉ:—అవును అదియంతయు నిజమే.

ఎంపరకుమను, చింతాహరణగుప్త యనబానిసి (సి జన్యు అక్ట 52) పెన్ కండ్ర ప్రాసిక్యూటు చేయబడిన రాజకీయవైది) జరిగినకేసులో వాబ్జూభాగములను, బేరియెక్కుని రాకరణవాది యగు వైది బాబు గోపాల చంద్రనేను యొక్కయు వాబ్జూలములు ఆయనకు చదివి విసిపించి బారిసాలు జెయిలులో రాజకీయ వైదిల కొనంగు సిద్ధయాపచారములను దెప్పిరి.

ఉ:—ఓ. చింతాహరణ ఆయన 5 పౌనుల భారము తగ్గినను పనిలోనికి రాకుండ ఒళ్లు కుదురు లేని సాకుపెట్టుచున్నాడు. నిరాకరణవాదులు వైది నుండి న్యాయభంగముగా వింది జెయిలులోనికి కచ్చి జెయిలు చట్టముల భంగముజేసెదరు. దెబ్బలు కొట్టుట, నిరశనము మున్నగుశిక్షలు తప్పకవిగావు. నీవుపోయి గోడకుయెరుగుగ తలపగుల గొట్టుకొనుచుండనీకు సహాయ మెవరు చేయగలరు?

వైదియొక్క శిక్ష టిక్కెట్టునందు 10రోజులు చీకటి కొట్టుశిక్షయని యుండ ఆయన 14రోజులు చీకటికొట్టులో నుంచిరి. అటిక్కెట్టు రాజకీయ వైదిలకు జూపుటలేదు. కావున అవైదిలకు శిక్షకు కారణమును, కాలమును తెలిసికొన జాలరు అని ఆయనకు దెలిసిరి.

ఉ:—10 రోజులు శిక్షకును మిగిలినరోజులు పారిపోకుండు సుండుటకును అచటనుంచబడెను. చీకటి కొట్టో నూపరింపెండెంటు తనయిష్టమువచ్చినంతకాల ముంచవచ్చును. అది ఒంటరికొట్టయందుంచుటగాదు. ఒంటరికొట్టు సంయుక్త రాష్ట్రములందు గలవు గాని బెంగాలులో లేవు. శిక్షటిక్కెట్టు వైదిలకు జూపుట నూపరింపెండెంటు యిష్టములో నన్నది.

ఇన్ స్పెక్టరు జెనరలును మరియొకప్రశ్న వేసిరి. దైరెను అను రాజకీయవైది విరచనములచే బాధపడుచుండ కొట్టోనే సంకల్పతోనుంచి యెంతయోప్రమాదము వచ్చివగాని అనుప్రతిక పంపగూడదని నూపరింపెండెంటు ఉత్తమపుజేయుటకుందలి చర్యయేమి?

ఉ:—అవును. జబ్బుతో నున్నవైదిని కొట్టోనే యుంచి అచట నుంచి నిర్ముటుయందు తప్పేమియును లేదు.

డాక్టరు వన్రోకు ముందున్న నూపరింపెండెంటుగారుండగా రాజకీయవైదిల కెట్టియబ్బందియు లేవండెనని తెలుపబడినది.

ఉ:—డాక్టరు వన్రోనున్న జెయిలు ఉద్యోగులనున్ను నే నెరుగుదును. రాజకీయ ఖయిదీలవైసెట్టి దౌర్జన్యమును జేయబడుటలేదు. అసలువిషయ మేమనగా ప్రభుత్వమువారు రాజకీయ ఖయిదీల విషయమునందు జెయిలుచట్టములను మరింతకఠినము జేయుచున్నారని జెయిలుచట్టములు త్వరలోనికను బిగింపబడును. కొన్ని జెయిల్లో రాజకీయఖయిదీలు తిరుగబడునట్టి స్థితిలో నున్నారని నేను బరంపురం, ఫరీద్ పూరు మున్నగు జెయిల్లకు వెళ్ళి చూచితిని.

ఈజెయిలులో రాజకీయ ఖయిదీలను సామాన్యఖయిదీల వలె జూచుచు, వారలను జేయించిన పనులనే చేయలేకున్నును చేయించుచు, అనవసరముగ శిక్షించుచున్నారని చెప్పిరి.

ఉ:—ఇంగ్లాండులో జెయిలుశిక్షణము మీకు దెలియదు. ఎవరో చిత్రరంజనదాసు వజాదాలీ సాణి మున్నగువారలను తప్పు, మిగిలిన రాజకీయ ఖయిదీల నిట్టి వారిని మొదటి తరగతి నేరముగ జూచుటలేదు.

ప్ర:—బాబునరేంద్రనాథబాను అను ఖయిదీ కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునందు డిప్లొమీ యం. యె యని ఒకరనిరి.

ఉ:—విద్యాధిగ్రహిత పనికిరాదు. అది నూపరింపెండెంటుగారి యిష్టము. ఆయన సంఘములో నెట్టిస్థితియందున్నాడు?

ఉ:—ఆయన మనవలెనే మధ్యంతరగతి భద్రలోగు నాతివాడు.

ఇన్ స్పెక్టరు జెనరల్:—అది పనికిరాదు.

సాధారణ కైదీలను పనిపాటలలో రాజకీయ కైదీలతో పోల్చుగూడదనియు భాంభునుగా రింతవరకును తగ్గురకం దీలను గూర్చి మాటాడుచుండినయు ఒకరనిరి.

ఇన్ స్పెక్టరు జెనరల్:—ఇండియాలో నేను భద్రలోగు కైదీలతోనే యెక్కువ పరిచయము గలిగియుంటిని. మీకు ఒక్కవిధముగ కృష్ణభమే గలదు. నాకు విశాలమగుమన స్సండును. మీ రెట్లుండుటకల్లనే కష్టము గలదు. నిరాకరణవాదులు ప్రభుత్వమునకు విరద్ధముగ లేవిరి. ఇప్పుడు వారు జెయిలు చట్టములకు భిన్నముగ లేయచున్నారు. వారు డాక్టరు మన్రోతో పోరాడుటలేదు. జెయిలు చట్టములతో పోరాడుచున్నారు. అవసరమగు శిక్ష నొసంగి యీ జెయిలుచట్టముల నాంరణలో బెట్టవలయును.

ప్ర:—అయితే నిర్బంధవిధానమేనా కరణ్యము? అట్లుగా వో నది నిర్ధారమగును.

అంతట యిన్ స్పెక్టరు జెనరలు నిరాకరణవాదులకు భంగ్యరదేశమును గావింపబడినను. “సి. ఆర్. దాసుగారు జెయిలునుండి రాగానే, దానితో నెట్టిసంబంధమును గలుగజేసికొనడు. అందువలన కేమియును లాభము లేదని ఆయన గనుగొనెను.”

బారిసాలులో మన్రోగారు రాజకీయ వైదిల విషయములో చాల ప్రారముగ నుండిరని ఒకరనిరి.

ఉ:—మీ రట్లునుకొనుట నిరాకరణవాది యగుటచేత నేయ్యియున్నది.

ప్ర:—నేను నిరాకరణవాదినిని మీకెటుల దెలియను? ఉ:—నాకు దెలియను. కావా?

ప్ర:—(కమాటాడునాయన) నేనుకాదు. కష్టములువచ్చునదట్లే. ఎకరైజను తనకష్టములను దెల్పుకొనటకు రాగా ఆయనను మీరు నిరాకరణవాదియని తలంచెదరు. ఆయన చెప్పుమాటల కేమియును విలువయుండదు. మీరు నున్నప్పుడు పక్షపాతముతో వచ్చెదరు. అట్టితరీ న్యాయము జరుగునని తలంచుటకు వీలులేదు.

పిదప నాయనస్పెక్టరుజెనరలుగారు విచార్యకాంతుడై అయితే క్రొత్తసంగతులు తెలిసికొని భావనంతుడై స్టీమరులో వెదలిపోయెను.

ఖద్దరుక ర్యాగారము

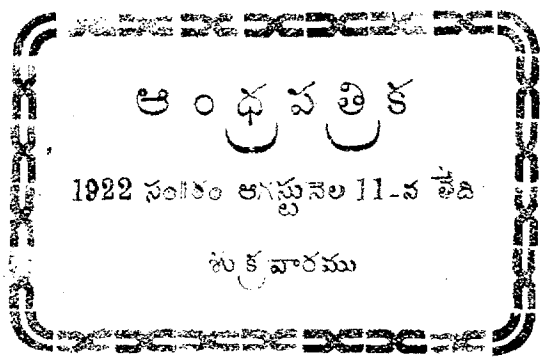
చిననందిపల్లి అగ్రహారము విశాఖపట్నంజిల్లాలో వోడవరమునకు 10 మైళ్ళదూరమునందున్నది. ఇది పత్తి విశేషముగా పండినది. ఈసాజున సుమారు 50 పుట్టు పండునున్నది. చుట్టునున్న గ్రామములలో సుమారు 1000 పుట్టు పండునని అంచనా వేయబడినది. ఈపత్తి అ.కాపల్లి ద్వారా కాకినాడ,గుంటూరు మొదలగు ప్రాంతములకు ఎగుమతి యగును. ఈప్రాంతపు వ్యవసాయదారులు పూర్వమునుండియు నూడ వడుకునూలు బట్టలను నాడుచున్నారు. ప్రతిరయతుగ్గుకామున నొకరాట్నమున్నది. వీసెనూలు తయారుచేయుటకు రు.0.8-0 మాత్ర. పత్తి నెడుచుటకు వీసెకు 0.1-0.2 లేనియెడల గింజలిచ్చిన చాలును. దూది మేకుటకు వీసెకు 0.3-0.4. నేతకూలులుగూడ అతి చవుకగనే యున్నవి. ఒకగజము పన్నాగల గజమునకు రు. 0.1-0.3 మాత్రమే. ఈతాలూకాలో ప్రచారము మాత్రము జరుగలేదు. అయినను సుమారు 20000 రూ. విలువగల నూలు ఎగుమతియయినట్లు తెలియుచున్నది. ముతుకనూలును తయారు చేసెడివారు సుమారు గ్రామమునకు 200 మంది గలరు. సాలీవారు సుమారు 80 మంది నల్లబిల్లియందును, 100 కొత్తపల్లియందును, మిగిలిన గ్రామములందు సుమారు 50 మంది వడుకునూలు నేయ నుద్యోక్తలయి యున్నారు. ఇదివరలో సాలీలు కలకత్తా శిరంపూరునందు కూలికై పోవుచున్నారు.

ఈపరిస్థితులను గమనించి శ్రీయుతి కట్టాసీతారామయ్యగారు కద్దరు కర్యాగారమును స్థాపింప సమకట్టిరి. ఈకార్యమునందు వారికి విజయనగరపు వర్తకులును, కద్దరు వ్యాపారము చేయు వర్తకులు చాలసహాయము చేయుచున్నారు. కాని యిట్టిపరిస్థితులు గల గ్రామములను తగు సహయగము చేయుటకు ఆంగ్లరైల్వే తోడ్పడుదురుగాక. ప్రస్తుతము కద్దరు విరివిగా తయారుగుటకు పత్తిలేకతన కర్యాగారమును స్థాపించితేను, భాద్రపదమునందు కొత్తప్రత్తిలేను. అప్పటినుండియు పనిపారంభింప నుద్యుక్తులయియున్నారు. ఇటు వ్యవసాయపురినములలో శ్రీతిలకుకూలి 0.1-0.2 మాత్రమే. ఆకారణముచేతనే రాట్నపుటాదాయము ఈకూలికన్న అధికమే.

ఇట్టి గ్రామములందు రాష్ట్రీయ ఖద్దరుకాశావారు తమ స్థానమును ఏర్పాటుచేసికొనుటయె చాలాశ్రమస్పదమని సీతారామయ్యగారు చెప్పుచున్నారు. ఏలనగా నిచ్చటి కద్దరు అతి చవుకగానుండును; చవుకకద్దరును వర్తకులహస్తములలో బడిననది ప్రయముగానే యుండును. ఈ పరిస్థితులను ఆంగ్లరైల్వే గమనించి తగు ప్రోత్సాహమిచ్చెదరని నమ్ముచున్నాను. వారమునకు సుమారు రు. 10000 వస్త్రములను తయారు చేయగలనని సీతారామయ్యగారు చెప్పిరి. ఇటు రైతులు తమవస్త్రము నిలువచేసి సీతారామయ్యగారికి అమ్మెదమని వాగ్దానముజేసి నారట. ఇట్టి గ్రామమునందు కర్యాగారమును స్థాపించి,కలవు మారమగును. (ఒకవిలేఖరినుండి)

చందాదారులకు విజ్ఞప్తి

దుందుభి సంవత్సరాది సంచికలు తయారగుచున్నవి. కాగానే వారములో పి. పి. మూలముగా పంపగలము. చందాదారులు వ్రాయ నవసరము లేదు. అక్కర లేని చందాదారులు తమ చందా వెంబడు నుచూహించుచు ఆ సంగతి తెలియజేయ గోరు చున్నాము. ఆనవసరమైన పి. పి. ఖర్చులు తప్పను, సంపాదకుడు.

స్వరాజ్యసాధనము

ప్రపంచ ప్రవృత్తియందు సంకల్పసిద్ధికి సాధనము సంకల్పమున కనురూపముగ నుండును. మహాసంకల్పమునకు మహాసాధనమును సామాన్య సంకల్పమునకు సామాన్యసాధనమును గాఢసిద్ధి కవసరములుగ నుండును. భారతజాతి మహాసంకల్పమును జేసినది. ఆసంకల్పము స్వరాజ్యసంకల్పము. పనులుగాని శాసనసభలుగాని మంత్రుల పదవులుగాని వాగ్దానములుగాని సంకల్పసిద్ధికి సాధనములు గావు. సంకల్పప్రాప్తికి రాజ్యాంగ విధానమునందు మహాపరివర్తనము గావలసి యున్నది. భారతరాజ్యాంగస్థితి యసాధారణముగ నున్నది. ఆరువేలమైళ్ల దూరమునందున్న బ్రిటిషు రాజ్యాధికారు లేలికలుగ నున్నారు. వారికి భారత జేశపరిస్థితులు విశేషముగను తెలియవు. తెలిసినను స్వప్రయోజనములు ధర్మనిర్వహణమునకు ప్రతిబంధకములుగ నుండును. వారి నియమితులద్వారా భరతఖండము పరిపాలింపబడుచున్నది. ఈమహాఖండమును కిక్కి కోట్ల ప్రజలను 1200 పౌర స్టేషన్ల గుండు 70,000 బ్రిటిషు సైనికులు 4000 వర్తకులు మతభాదకులు పాలించుచున్నారు. వీరిదృష్టియంతయును వారి పరిపాలనము న్యాయసమ్మత మైనను బ్రిటిషు ద్వీపములకు బ్రసరించుచుండును గాని భరతఖండమునకు బ్రసరింపజాలదు. ఈయసాధారణపరిస్థితులను మార్పుట కసాధారణసాధనము గావలసియున్నది. ఆయసాధారణసాధన మసహాయోద్యమమునందు గలదు. స్వరాజ్యప్రాప్తి కన్నికడులవారును వారిసంస్థారానురూపముగ బాటుపడు చున్నారు. శాసనసభ్యులు వారి పాండిత్యమును రాజ్యాంగవిధానమును సంస్కరించుట కుపయోగించుచున్నారు. మంత్రులు పరిపాలనవిధానమును బాగుజేయుటకు బ్రయత్నించుచున్నారు. అధికారులు సంస్కరణవిధానము నవలంబించుటకు దలపడుచున్నారు. దేశభిమానులందరును వారి సంస్కారమున కనురూపముగ జేశోద్ధరణమునకు కొంతకు కొంతత్యాగమును జూపుచున్నవిధమును నిత్యవ్యవహారములు విశేషము చేయుచున్నవి. అధికారులు మితవాదులు మంత్రులు చూపుచున్న త్యాగ మసాధారణస్థితిని మార్పుటకు చాలకున్నది. వారిశక్తియంతయును చిరకాలసంవర్ధితమైన సామాజ్యబలారణ్యమునందు మునిగిపోయి జాతీయప్రయోజనములకు నిరుపయోగ మగుచున్నది. ఆ పరిస్థితి నిర్మామార్పుట

కసాధారణసాధనమైన సహాయోద్యమము పరమోపయోగముగ నున్నది. త్యాగప్రభావ మసాధారణత్యాగమువలన చెలియగలదు గాని పరిపాటియైన సామాన్యవ్యవహారములవలనను చెలియజాలదు. భారతప్రజాదృష్టియను బ్రిటిషు ప్రభుత్వదృష్టియను ప్రపంచదృష్టియను ససాధారణమైన భారతత్యాగమునందు లగ్నమైనపుడు స్వరాజ్యము సులభసాధ్య మగును. గాంధీమహాత్ము డీలక్ష్యమును సహాయోద్యమసాధనమునను గలుగజేసిన విధమును దేశవ్యవహారములు విశేషము చేయుచున్నవి. ప్రజల దృష్టియను ప్రభుత్వదృష్టియను ప్రపంచదృష్టియను త్యాగమయ మైన సహాయోద్యమమునకు మఱిలినది. అధికారులు నిర్బంధించినను బాధలను బెట్టినను దండించినను ప్రజలు పరమానందముతో నిర్బంధములను బాధలను దండనములను ననుభవించుచున్నారు. ఈ ప్రజల ముఖానందానుభవ మధికారహృదయమునందు భయభ్రాంతులను గలుగజేయుచు మహాసంకల్పమును సఫలము చేయుచున్నది. నిరపరాధులైన గాంధీమహాత్ముడు, దాసు, నెహ్రూ, వెంకటప్పయ్య మొదలగు మహానుభావులు చేసిన యాత్మసమర్పణమునకు గలుగుచున్న మహాఫలము దివ్యదృష్టికి గోచరమగును గాని సామాన్యదృష్టికి గోచరము గాదు. అసహాయోద్యమము గడించగల మహాఫలము ప్రజాహృదయమునందు వ్యాపించుచు కార్యరూపమును దాల్చుటకు బాజ్ఝోలి-డిల్లీ నిర్వాణవిధానము భారతీయుల కాచరణయోగ్యముగ నున్నది.

బాజ్ఝోలి - డిల్లీ విధానము
బాజ్ఝోలి - డిల్లీ నిర్ణయము అసహాయోద్యమమును మూలచ్ఛేదమును జేసినవని వాదించుట యాచార మైనది. సమష్టిశాసనోల్లంఘనమును తాత్కాలికముగ విరమించుటచేతను శాసనోల్లంఘన విధానమును అసహాయోద్యమవిధానమును బాజ్ఝోలి - డిల్లీ విధానము మాయము చేసినదని నమ్ముచు స్వరాజ్యమునకు నూతనసాధనావసరమును బోధించెడివారు గలరు. బాజ్ఝోలి - డిల్లీ విధానము రాష్ట్రములకు శాసనోల్లంఘనాధికారము నొసంగుచున్నది. విదేశేవత్త్రముల యంగడుల మీదను మద్యములమీదను గస్తీవేయుట కధికారము నొసంగుచున్నది. వ్యక్తులు శాసనోల్లంఘనమును చేయవచ్చును. శాంతిసైన్యమును జేర్చుట కధికారము నొసంగుచున్నది. స్వరాజ్యకాములను కానుకల నర్పించుటకును సభ్యులుగ జేరుటకును ఖద్దరును గట్టుటకును శాసించుచున్నది. అసహాయోద్యమ ప్రజాలికయందు గలయన్నియంతరములును బాజ్ఝోలి డిల్లీ విధానమునందు గలవు. కాంగ్రెసు సంఘములందు సభ్యుడుగ జేరుటతో నారంభమై శాసనోల్లంఘనముతో నంతము నెండగల సహాయోద్యమ త్యాగవిధాన మంతయును బాజ్ఝోలి విధానమునందున్నను బాగుగ జూడకను నిండించుట యాచారమైనది. మహాసంకల్పమును బూని యాత్మవిశ్వాసముతో బాటుపడగల వారందరును ననుష్ఠించుటకు దగిన కర్మకలాపమంతయును సీతీర్వాసమునందున్నను మాటలతో సంతృప్తిని బొందెడివారు రందరును చేతులు జోడించుకొని కూర్చుండి క్రొత్తసాధనములను గోరుచున్నారు. ఏవిధానమునైనను దేశమంతయును జేసిన ప్రయోజనము గలుగునుగాని ఒకరు చేసిన సేమిప్రయోజనము గలుగునని యెవరికి వారు మహానమ్మదను బాల్చుచున్నారు. కాని ఎవరికి వారు తమకర్తవ్యమును నిర్వహించుటకు బూనుకొనుటలేదు. ఎవరికీకీ సాధ్యమైనవనిని వారు నిర్వహించునపుడు

బాజ్ఝోలి విధానము పూర్తియై స్వరాజ్యము ప్రత్యక్షమగును. గాంధీమహాత్ముడు చూపినత్యాగము నందు సహానాథత్యాగము నైనను మనము చూడకను అసహాయోద్యమసాధనము ప్రయోజనకరముగాదని తలంచుట వివేకము గాదు. గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యమును గడించినపుడు మనము స్వరాజ్యఫలము ననుభవించ దలచితిమిగాని స్వరాజ్యసంపాదనమునకు మనశక్తిని వినియోగించి స్వరాజ్యమును గడించి యనుభవించుటకు బూనుకొనుటలేదు. స్వయముగను స్వరాజ్యానుతాపమును గలిగి స్వరాజ్యసాధనముల ననుష్ఠించిన వారలకే స్వరాజ్యానుభవము సాధ్య మగును. స్వరాజ్యానుతాపమును ప్రజాసామాన్యము నందు వ్యాపించి స్వరాజ్యానుభవము సాధ్య మగుటకు ఖద్దరుబట్టలు పరమసాధనముగ నున్నవి.

ఖద్దరు-అసహాయోద్యమము

ప్రాతవాసనల కలవాటుపడినవారలకు దురా రాధ్యమైన శాసనోల్లంఘనమునం దసహాయోద్యమ విధానము గోచరమగునుగాని సుఖారాధ్యమైన ఖద్దరు బట్టలయం దసహాయోద్యమము గోచరము గాదు. ప్రపంచప్రవృత్తియం దంతఃకరణశుద్ధికి బాహ్యశుద్ధి సాధనముగ నున్నది. సులభసాధ్యమైన బాహ్యశుద్ధియే సాధ్యము గానపుడు దురా రాధ్యమైనయంతిశుద్ధి సాధ్యముగాదు. విదేశేవత్త్రధారణము పరసహాయమునకు చిహ్నముగనున్నది. పరాధీనచిహ్నము లైన విదేశేవత్త్రములను విసర్జించి స్వాధీనచిహ్నమై ఖద్దరు బట్టలను గట్టుట స్వయం సహాయ మూలమైన సహాయధారణమునకు లక్ష్యముగ నుండును. బాహ్యమునందు గలుగగల సహాయ స్వరూపధారణ మంతరింగమునం దసహాయధారణమునకు సాధనముగనుండును. బాహ్యంతరములం దసహాయధారణము ప్రజాసామాన్యమున కభ్యాసమైనపు డసహాయోద్యమమునకు మహావ్యాపకము గలిగి స్వరాజ్యము ప్రజానుభవమునకు రాగలదు. గాంధీమహాత్ముడు ఖద్దరుధారణదీక్షను బాహ్యభ్యంతరస్వరూపమున ననుష్ఠించి సహాయోద్యమ యోగారూఢమును బడసెను. ఆ యోగారూఢుడైన మహాత్మునకు సకలవ్యవస్థలయందును అసహాయోద్యమము ప్రత్యక్షమగుచుండును. మహాభక్తుడైన ప్రజ్ఞాదునకు దేశపాత్రల ప్రతిబంధము లేకను సర్వత్ర శ్రీహరి ప్రత్యక్షముగ నుండిన విధమునను మహాభక్తుడైన గాంధీమహాత్మునకును సకలవ్యవస్థలయందును అసహాయధర్మము గోచరమైనది. అసహాయధర్మవ్యాపనమునకు స్వదేశేవత్త్రములు సకలవిధములను తిగియున్నవి. విదేశేవత్త్రములు సంవత్సరమునకు 100 కోట్ల రూప్యములు వ్యయమగుచు పరాధీనమునకు లక్ష్యములు గనున్నవి. ఖద్దరు ధారణ మాలక్ష్యమును మాటల మూలముననే కాకను చేలలమూలమునను అనుభవయోగ్యముచేయుచున్నది. నానూలు, నాబట్ట, నాదేశము, నారాజ్యము అను భావధారణము చేయగల ఖద్దరు సకలవిధములను ననుష్ఠేయమైన స్వరాజ్యసాధనముగ నున్నది. ఖద్దరునందు ప్రజలకు పరిపాటియైన నిరంకుశాధికారతిరస్కారమును నాత్మవిశ్వాసమును గలవు. ఖద్దరుబట్టలను గట్టుకొనుట ఖద్దరు టోపిని బెట్టుకొనుట యధికారవర్గమునకు కంటకముగనున్నవిధమును నధికారచర్యలు విశేషము చేయుచున్నవి. గాంధీమహాత్ముడు ఖద్దరు ధారణము సయితము దండనమునకు లక్ష్యముగావచ్చునని చెప్పిన జ్యోతిష మిపుడు సఫలమగుచున్నది. ఖద్దరును గట్టుటకు ప్రజలు జంకుచున్నారు. ఖద్దరు బట్టలతో కచ్చేరులకు పాత శాలలకు కోర్టులకు శాసనసభలకు

బోవుటకు ప్రజలు భయపడుచున్నారు. భయము లేకపోయినను దురభిమానమును జూపుచున్నారు. ఖద్దరు బట్టలను గట్టుచున్నవారియందు కొందరు కవలము వేసుకకు గట్టుచున్నారుగాని దీక్షాభావముతో గట్టుట లేదు. ఇట్టి యవచారములను జేసేసి వారల కసహాయోద్యమస్వభావము చెలియకను క్రిందమీద పడుచుండును. ఈసంశయభావము తొలగి అసహాయోద్యమదీక్షను బానుట కధికారు లగుటకు ఖద్దరువస్త్రధారణము పరమావసరముగ నున్నది. ఖద్దరు వస్త్రధారణము ప్రజాసామాన్యమునందు వ్యాప్తమైనపు డసహాయోద్యమ దీక్షాసముదాళి యంతరము లన్నియును ప్రయత్నము లభ్యములై స్వరాజ్యము సాధ్యమగును. బాక్సోలి డిల్లీ నిర్మాణవిధానము ప్రజాసామాన్యమునందు స్వరాజ్యానుతాపమును ప్రత్యక్షము చేయగలదు. ఖద్దరుధారణ మాయనుతాపమును బాహ్యభ్యంతరరూపములను లోకమునకును తననను ప్రత్యక్షముచేయుచు అసహాయాధికారమును స్వరాజ్యానుభవాధికారమును బ్రదాదింపగలదు.

జపాను సైన్యవ్యయము

క్షుద్రవజ్జెండ్లలో జపానుప్రతిభ లోకమునందంతటను వ్యాపించినది. జపానుకు మొదటితర గతిజాతులకు గల కారణము పాశ్చాత్యరాజ్యములందు గలిగినది. కారణము జపానుపాశ్చాత్యధర్మములను బూర్తిగ నవలంబించుట యని గ్రాహ్యమగుచున్నది. జపానుబలము లక్షయమైన యుద్ధజలములను నోడించిన నాటనుండియును జపాను ప్రతిభ పెచ్చినది. జపానుప్రతిభ ఆసియాప్రభావమునకు గొంతవరకు దోడ్పడినను జపాను తన బలమును కేవలము స్వప్రయోజనములకే వినియోగించుచు నాసియాఖండవిశ్వాసమును గోల్పోయినది. కొరియాయందు జపాను చేసిన దురంతము లాసియాఖండమునందంతటను మారుమోగినవి. చీనాకు జపాను చేయుచున్న యవకాశము మహాజ్వేషమును గలుగజేసినది. బలము గల జపానున కెవరిద్వేషమువలనను భయము లేదు. మహాప్రయత్నములను జేసి జపానురాజ్యము దూరస్థ ప్రాగాధ్యమునకు నాయకత్వమును గడించినది. ఈ నాయకత్వమును బడయుటకు జపానునకు 7 ల సైన్యవ్యయ మపారమైన దుర్భర మైనది. జపాను నందు నిర్బంధసైన్యసేవావిధానము గలదు. పురుషులు 20 నుండి 40 సంవత్సరములు గలవారందఱును నిర్బంధము సైన్యశిక్షణమును బొంది సైనికవృత్తి నవలంబించవలయును. జపాను సైన్యవ్యయము రాగల పదేండ్లయందు 60 కోట్లు తగ్గును. దళాధికారులు 1800, సైనికులు 56,000, గుర్రములు 13,000 తగ్గింపబడును. ఈమొత్త మతిస్వల్పమైనను సైన్యవ్యయము దుర్భరమైనవిధమునకు నిదర్శనము. ఆసియా ఖండమునందు సుశిక్షితమైన మహాసైన్యమునకును సేనాదళమునకును జపాను ప్రధానరాజ్యముగ నున్నది. జపాను విజయములు జపానుసైన్యములు జపాను భాగ్యములు జపానుశీలమును పూర్తిగ మార్చినవని జపాను పండితులును నితర పండితులును చెప్పుచున్నారు. కవిశేఖరుడు రవీంద్రుడు జపానునకు బోయినపు డి హిరోపదేశమును బాధ్యధర్మమున కాలవాలమైన జపానునకు జేసెను. మహాసామ్రాజ్యాభిమానము పాశ్చాత్య రాజ్యముల సామ్రాజ్యాభిమానమువలె పరిపీడనమునకును నవిశ్వాసమునకును గారణమైనపుడు జపాను విజయములు

జపాను ధర్మమునకు బ్రతికూలములైనవి. జపాను మీదను సమీపమునందుగల చీనాకొరియా దుష్టాచారములకు విశ్వాసము లేకను నిరంతరసంతాపమునకు గారణము లేర్పడినవి. స్వధర్మనిశానమును జేయుచు ప్రహవాధికత్వమును బడయుట నిరుపయోగము. సామ్రాజ్యాభిమానముతో నపారవ్యయ మేర్పడినది. ప్రజాహృదయమునందు శాంతి ఏర్పడినది. దుర్భరమైన సైన్యవ్యయమును తగ్గించుటకు జపానుప్రభుత్వ మిప్పుడు పూనుకొనెనది. పురుషులకు నిర్బంధసైనికశిక్షణకాలమును తగ్గించుటకును సైనికాధికారుల సంఖ్యయును సైనికుల సంఖ్యను తగ్గించుటకును నేర్పాటులను చేయ దలపెట్టినది. జపాను ప్రభుత్వ మవలంబించుచున్న మార్గమును భారతదేశప్రభుత్వ మవలంబించుటకు బానుకొనుట ధర్మము. దరిద్రగ్రస్తమైన దేశము నంద సామ్రాజ్యాదాయమునందు సగముభాగము సైన్యమునకు వ్యయ మగుచున్నపుడు సైన్యవ్యయమును తగ్గింపవలసిన యవసరము తెలియుచున్నది. భారతప్రభుత్వమున కీమాన్యము నవలంబించుట కభిలాష లేదు. అభిలాష యున్నను స్వత్రాతములేదు. సేనాధ్యక్షుడు రాలిస్సె ప్రభుత్వ తనకు సైన్యబలముతో ప్రమేయము గలదియియును సైన్యవ్యయముతో బ్రమేయము లేదనియును తెలుపుట సమంజసము గాదు. వ్యయమునకును బలమునకును సన్నిహితసంబంధము గలదు. శక్తిమించిన వ్యయము దుర్బలమునకు గారణ మగుచున్నది. భారతప్రభుత్వమును నితరప్రభుత్వముల మార్గము నవలంబించి సైన్యవ్యయము తగ్గించుటకు యత్నించునని నమ్ముచున్నాము. జపానుసామ్రాజ్య మవలంబించిన మార్గము భారత సామ్రాజ్యమునకును నాచరణయోగ్య మగుగాక!

దేశ బంధు దాసుగారు

దేశ బంధు చిత్తరంజన దాసుగారి నిశ్చలదేశభక్తి నిన్ను వారు ప్రతికాప్రతినిధికి చెలిపిన భావములు స్పష్టముచేసినవి. దయాళులైన దాసుగారు జీవయాత్రను గడపుటకు న్యాయవాదులు వారివృత్తి నవలంబించవలసినపు డభ్యంతరములను జెప్పటకుగాని నిరసించుటకుగాని పూనుకొన దని వారి స్వభావము నెరిగినవారికి చెలిపిన విషయము. గాంధీమహాత్ముడును నిట్టి నలకాశే వ్యక్తులకు జెప్పుచుండెను. నాయకులు ధర్మోపదేశములను జేయుదురుగాని వ్యక్తులను నిష్పాధింపరు. వ్యక్తులు వారి ప్రవృత్తి ననుసరించి ధర్మనిర్వహణమును జేయుచుండురు. దేశబంధునకీర్తిని గడించిన చిత్తరంజన దాసుగారికి వారిమిత్రుల సైన్యము పరమవిచారమును గలుగజేసి యుండును. న్యాయవాదివృత్తి నవలంబించుటయందు మిత్రులు వారి స్థితిగతుల ననుసరించి వారి యాంతరంగికోపదేశముల ననుసరింపవలయు నని తెలియజేయుట ధర్మయుక్తముగ నున్నది. బాక్సోలి - డిల్లీ తీర్మానము న్యాయవాదుల విషయమును సంధిగముగ వదలినది. స్వవిషయమునందు తాను న్యాయవాదివృత్తి నవలంబించుట దరిహాసస్పద మని స్పష్టముగ చెలియజేసెను. సామ్రాజనుమహారాజు కేసునందు పనిజేసినను నెప్పుడో తటస్థించునుగాని యిప్పుడు తటస్థింపదని తెలియజేసెను. దేశబంధు దాసుగారివిషయమై దేశమునందంతటను సకవాదములును వ్యాపింపజేసిన మహానుభావు లిప్పుడైనను శాంతించుదురుగాక! ఆమృతజపాను పత్రికయును యథార్థమును గ్రహించుట ధర్మము. పండిత్తుల కవకాశములేని సమయమునందు దేశబంధుదాసుగారు గయామహాసభ కిధ్యక్షులుగ నేర్పగినముగ నెన్నుకొనబడుదు రని నమ్ముచున్నాము.

మార్షింగ్ పోస్టు పత్రిక
సైన్యవ్యయము గుంపుపక్షమును పోషించుచున్న మార్షింగ్ పోస్టు వ్రాతలవిలువ లోకమున కంతకును చెలిసియున్నది. సంస్కరణముల నారంభించిన నాటినుండియును దురాగతములకు బానుకొనినది. అసత్యపువార్తలను ప్రచురించుటయగు మార్షింగ్ పోస్టునకు సభాతాంబూలము వచ్చుచున్నది. బాల్లివిక్కుల భయమును గలుగజేసి సంస్కరణముల ప్రయోజనములను సంకుచితము చేయుటకు బాటపడినది. మోంపేగుగారిని వెడలగొట్టగలిగినది. ఇప్పుడు రీడింగ్ ప్రభువును నెడలగొట్టుటకు ప్రయత్నములను జేయుచున్నది. బ్రిటీషు పౌర సేవోద్యోగులకు తగ్గించి భారత పౌరసేవోద్యోగులకు వెంటనే నియమించవలయునని రీడింగ్ ప్రభుత్వము రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు వ్రాసియుండును. రీడింగ్ ప్రభువును వెంటనే పనిని చాలించుకొనునటులు చేయవలయుననియును మార్షింగ్ పోస్టు పత్రిక ఘోషించుచున్నది. మార్షింగ్ పోస్టుపత్రిక కోరిక నఫలమైన సంస్కరణములప్రహసము పూర్తి యగును. మూర్ఖ సామ్రాజ్యాభిమానము సామ్రాజ్యక్షేమమునకు గలుగజేయుచున్న మహావికారమే యవకారముగ భరిణింపగలదు. ఏకారణములచేత నైనను రీడింగ్ ప్రభువు పనిని చాలించుకొనిన సంస్కరణనాటకము ముగియగలదు.

విచిత్ర న్యాయవిమర్శనము
అసహాయోద్యమావలంబించుటను దోషమున్నను లేకపోయినను శిక్షించుట కరిపాట యైనది. అసహాయోద్యమావలంబించుట కిడును గోరుచున్నపుడు శిక్షనుగూర్చి యోచించుట యనుచితము. రావలుపిండియందు సర్దారు ఫతేసింగుగారు 18 గురు క్యూగెను ప్రచారకులకు శిక్షాస్మృతినరణ శాసనముక్రిందను 12 నెలలు మొదలు 15 నెలల వరకు కఠినశిక్షను విధించెను. ఒక నిందారోపితుడు సమర్పించుకొనుటవలనను విడిచిపెట్టబడెను. శిక్షించినవారల కఠినశిక్షలకు సమర్థనమును జేసికొనకుండుటయును గాగణముగ నున్నది. అధికారుల దృష్టియందును ప్రజాదృష్టియందును న్యాయస్థానముల విలువ యెటులున్నదియో ఫతేసింగుగారి నందనములు తెలుపుచున్నవి.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ

ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శి చిత్తూరునుండి ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు :
(1) ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ 23, 24, 25 తేదీలను తేదీలను చిత్తూరులో జరుగును.
(2) ఈనెల 25 తేదీలోగా జిల్లాసంఘములవారు తమ తమ అధ్యక్షక నియోజనములను ఆహ్వాన సంఘమువారికి తెలుపవలెను. 25 తేదీకి అధ్యక్షుని ఎన్నికొనుట జరుగును.
(3) జిల్లా కార్యకర్తలు కమిటీలు ప్రతినిధుల నెన్నుకొని జాబితాలను ఈ నెలముగిరిలోగా పంపవలెను.
(4) ప్రతినిధుల్ని రుసుము చెల్లించవలెను. ప్రతినిధి కానేను ఘనముండి ప్రతినిధిగా వచ్చునుండెదో ఆసంఘ కార్యదర్శి నుండి అధికారపత్రమును తిసికొని రావలెను.
ఆహ్వానసంఘమువారి సభి తిరిగి 25 వ తేదీని జరుగును. అప్పుడే అధ్యక్షునియామకము జరుగును. ఇప్పటికి గుంటూరు, తెల్లూరు, మద్రాసు కమిటీలవారు మాత్రము అధ్యక్షునియోజనముల సంపియున్నారు. తక్కిన కమిటీలవారుకూడ ఆలస్యము చేయక తమతమ నియోజనముల సంఘ బాధించుచున్నాను.
ఆహ్వానసంఘసభ్యులుగా చేరగోరువారు ఈ ప్రకటన్యుత్తరముల జరుగోరువారు సి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు చిత్తూరు అని వ్రాయవలెను.
అధి మహాసభయు, ఆంధ్ర మహాసభయు జరుగు ప్రయత్నములు గావించబడుచున్నవి.
ఆహ్వాన సంఘసభ్యులు రెండవ తరగతులుగా నుండును. మొదటి తరగతివారు 10 రూపాయ రెండవ తరగతివారు 5 రూపాయలు చెల్లించవలెను.

దేశీయ వార్తలు

దేశ బంధు దాసు గారి నిడుదల

స్వాగతసభ ఏర్పాటు - రవీంద్రనాథగారి అధ్యక్షత - దేశబంధువుని సందర్శన సంభాషణములు
 న్యాయవాదవృత్తి నవలంబించినని నిష్కర్షక చెప్పుట
 రాజపుటానాలో అంజనాదేవిగారి ఆరెస్తు
 కలకత్తాలో కాళికాదేవికి ఖద్దరు చీర
 డాక్టరు వరదరాజులనాయుడుగారిని 14 వ తేదీని వదలుదురు
 మదరలో చాకలివారి సమ్మేకట్టు - గాడిదలపై పన్ను - చాకల్లకు వృత్తి పన్ను
 తిరుచనాపల్లిలో ఖద్దరు వర్షితము
 చెన్నపురి ద్రవిడ కాంగ్రెసు మండలసభ - 1500 మందిని చేర్చుట
 వంగ రాష్ట్రమున రాజకీయ ఖైదీలు - చెరసాలల యిసస్వైక్యరు జనరలు సంభాషణ
 పెద్దకంచిలో ఖద్దరు సంత
 స్వరాజ్యగీతముల కేసు - ముద్రాపకుని వదలుట
 మాంటాగూగారు ఆక్టోబరు నెలలో హిందూదేశమునకు వచ్చుట
 లాయడుజార్జిగారి గర్జనము - మితవాదుల ఆర్థాభిములు - సీనుకు తీర్మానము

లాయడుజార్జిగారి ప్రసంగము

చెన్నపురి మితవాదుల ఆక్షేపణ

ది॥ బి॥ ఎల్. ఏ. గోవిందరావువయ్యగారు

“రాజకీయసంస్కరణవిధానము శేషమైపోయినట్లుగాని స్థిరమైన ఏర్పాటుగాదని ప్రధానమంత్రి లాయడు జార్జిగారు నడివందనకు భారతీయుల కధికముగ నుద్ఘోషముల నిచ్చుటను గూర్చియు బి. సి. ఎస్ ఉద్యోగుల అధికారమును గూర్చియు విధానమును మార్పుటవలనను హిందూదేశపు శేషము లిరులపైదేవతలవారి కధికముగ నాగ్రహము కలిగినది. ప్రధానమంత్రి మరల సరిగా తన భావములను వెల్లడింపనిచో చాల ఆసక్తికము కలుగును అని ఘోషించును అధ్యక్షుడు గుడినాచుపాదరు ఎల్. ఏ. గోవిందరావువయ్యగారు ప్రధానమంత్రికి, ఇండియామంత్రికి, సర్ శివస్వామయ్యగారికి, సంస్కరణముల సంఘమునకు తీర్మానముల నంపెను.

చెన్నపురి 1921 క్లబ్బు

9 వ తేదీ రాత్రి 1921 క్లబ్బువారు (ఈక్లబ్బుకు అని బిసెంటుగారు ఉపాధ్యక్షురాలు) సమావేశమై యిట్లు తీర్మానించిరి. అతీర్మానమును శేషముల హోమురూపలీగు కార్య సంఘమువారు ఆమోదించిరి. (ఈ హోమురూపలీగు 100 రూపాయలు) ఆ ప్రకారము ఇండియామంత్రికి తీర్మానముల నంపెను.

ఈ నెల 4 వ తేదీ పార్లమెంటు ప్రజల సభలో బ్రిటన్ ప్రధానమంత్రి ఉపన్యసించుచు “సంస్కరణములు చరిత్రామోక్షములు గాని స్థిరమైన ఏర్పాటు కాదు. హిందూదేశ బాధ్యతను బ్రిటన్ దేశము వార్యులైన వదలజాలక, బ్రిటిషు యిండియా సి బి లు సర్వీసు వారి హక్కులును అధికారములును ఎన్నడును తొలగింపబడవు” అని నుడిచెను. 20-8-1917 న బ్రిటన్ మంత్రివర్గమువారు చేసిన ప్రకటనను, నా స్వారాజ్యమును హిందూదేశము స్వరాజ్యమును ఒడంబడింపట క్రొత్తరాజకీయలో ప్రారంభమని కన్పాటు ప్రభువుగారిద్వారా బార్ని చక్రవర్తిగారు పంపిన సందేశమునకును ప్రధానమంత్రియగుచు శేషము వివర్ధములని యీ క్లబ్బు వారు హిందూదేశమున కిచ్చినది. ప్రధానమంత్రియగుచు హిందూదేశము దన్ను రాజకీయకృతులకును ఆచరణకరములయ్యెను. ఇవి బ్రిటన్ గవర్నరు మెంటువారిభావములే యని నిర్ధారణయైనచో హిందూదేశమున గొప్పఉపద్రవము కలుగును. గాన నిభావములు లాయడుజార్జిగారి ప్రత్యేకభావములా లేక ప్రభుత్వమువారి భావములా అనుసరియమును తొలగించుకొనుట కీక్లబ్బువారు కోరుచున్నారు. ఏదిఏమైనను యిదిగర కీక్లబ్బువారు ప్రకటించినరీతిని సాధ్యమగునంతవరకు స్వరాజ్యమును బడయుటకు గట్టికిత్తో పనిచేయుటకు వీరు నిశ్చయించిరి. ప్రస్తుతముకలిగిన ఆసంతృప్తి ప్రబలమై బ్రిటన్ హిందూదేశముల సంబంధము తెగిపోగుండుటకు యీక్లబ్బువారు ప్రయత్నించెదరు. అనుతిర్మానముమోదించబడెను.

ఏక నాథయ్యగారు

కడలూరులో విక్రయ నిరోధమునకు ఆరెస్తు చేయబడిన యొక నాథయ్యగారినిగూడ జూలై 29 వ తేదీని వదలిరి.

చెన్నపురి ద్రవిడమండల కాంగ్రెసుసంఘము

సభ్యులను చేర్చుట

రెండవ సభ

9 వ తేదీ సాయంత్రము తిరువళ్ళీక్కేణిలో సభ జరిగినది. సభ జరుగుననుసరించి సరిగా తెలియనంతవరకు కొద్దిమంది మాత్రమే వచ్చిరి. చక్కరయ్య పెట్టిగారు పర్యవేక్షించిరి. సెప్టెంబరులో వల 20 వేల మంది యొక చేరవలెను. ఇప్పటికి 1500 మంది చేరినది బాగుగానే జరుగుచున్నది. ఆక్టోబరు నెలలో ఎన్నికలు జరుగును. అప్పుడే సభ్యులు సభ్యుల నెన్నుకొలవలెనని పెట్టిగారు చెప్పిరి. పిమ్మట శ్రీనివాసయ్యగారు గూడ నుడివిరి. అసహయోధ్యము విఫలముగా లేదు. మితవాదుల సహయోధ్యము మే విఫలమైనది. దానిని వారు గూడ గ్రహించి కాంగ్రెసులో చేరుచున్నారు. పండిత మదన మోహనమాలవ్యగారే కాంగ్రెసులో చేరిరి. ప్రజలందరూ కాంగ్రెసులో చేరవలెను. గాంధీమహాత్ముడు చెజసాలలోనున్నాడని ప్రజలు మిన్నకుండ గూడదు. అని ఆయ్యంగారు నుడివిరి. చాలమంది ఆచట సభ్యులుగా చేరిరి. చందాలనిచ్చిరి. మరల నచటనే 12 వ తేదీ శనివారమునాడు సాయంత్రము మరి యొకసభ జరుగునని తెలిపిరి.

కాంచీపురమున ఖద్దరు సంత

13 వ తేదీ ఆదివారము

పెద్దకంచి గంగయి కొండను మంటపమువద్ద జరుగును ఈ నెల 13 వ తేదీని మధ్యాహ్నము 8 మొదలు 6 గంటలవరకు పెద్దకంచివరము గంగయి కొండను మంటపమువద్ద ఖద్దరుసంత జరుగును. ఖద్దరుబట్టలు ప్రతి ఆమృతమునకు. శుద్ధమైన వసుకురాలు కొనుగడునని కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి ప్రకటించెను.

తిరుచనాపల్లిలో ఖద్దరు పరిశ్రమ

కట్టుపుత్తూరులో స్త్రీలు నూలువడువట

ఒక సంఘము నేర్పరుచుట

తిరుచనాపల్లిజిల్లాలో కట్టుపుత్తూరులో కొందరు సంఘముగా చేరి 5 నెలలనుండి ఖద్దరుపనిని విరివిగా చేయుచున్నారని. అచట కొంతవెల్లులు చూచుచుండెను. వారికి నూలువడుటలో చాలపరిచయము అనాదిగానున్నది. వారుదానిని మరిచి పోలేదు. 50 రాట్లములను వెట్టింది. వెల్లులస్త్రీలును బాలురును నూలువడుచుచున్నారు. ఆ నూలు నాగ్రామవాసులే కొని బట్టలు నేయుచున్నారు. ఆ సంఘమున 20 మంది వాటాదారులున్నారు. పనిబాగుగా జరుగుచున్నది.

హైదరాబాదుమునిసిపలుసంఘము

పురమందిరాక్రమణము

సంఘాధ్యక్షుడు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకు వ్రాసిన లేఖ సింధు హైదరాబాదులో లాకమాన్యుని నిర్వాణిని త్వరసభకు పురమందిరమున జరుపనీకుండ నడట పోలీసులను కావలిపెట్టుట ఆక్రమమని పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకు వ్రాసెను.

రాజపుత్రస్థానము

ఒక దేశసేవకురాలిని ఆరెస్తుచేయుట

శ్రీమతి అంజనాదేవి చౌదరాణిగారు

అమరువులు రాజుల పంజి చౌదరాణి భార్య అంజనాదేవి చౌదరాణిగారు కనియాలాలు బిగోలియను అను విద్యార్థిని రైతుల సరెస్తు చేసిన స్థలమునకు వెళ్ళగొర్రాను యను వదలగానే కొండరాష్ట్రకథలు లామెను చుట్టవేసి తమతో తమ అధికారియొద్దకు రమ్మిరి. వారు వారంటును చూపన దుష్కృతి మెరాన నెను. వారు బలిమినామెను గొనిపోయిరి. సామంధ్యములను అమరువులకు పంపిరి. ఆచట నాథులు దౌర్జన్యముల నొనరింప ప్రజలగ్రహము జెంది. ప్రజలను కాంత చిత్తుల జేయుటకు రావలసిన దని పంచాయతీల వారు అంజనాదేవిగారిని కోరిరి. సైనికులు నివసించుటకు తావు కావలెనని బ్రాగాంగు జీవనపురములలోనున్న రైతులను వెడల గొట్టి ఆరెస్తు లింకొక గ్రామమునకు పోబోవ వారనందరిని ఆరెస్తుచేసి వారి నకమాన పరచి కొట్టి బాధించిరి. అని రాజపుత్రస్థాన సేవాసంఘ కార్యదర్శి బి. ఎస్. పద్మినిగారు అత్యునుండి బాంబే క్రానికలు పత్రికకు వ్రాసిరి.

కాళికాదేవికి ఖద్దరు లప్పించుట.

[అమృతబజారు పత్రిక.]

ఈ నెల 7 వ తేదీన భవానిపూజనందలి దర్శిద్రుక్షిరసంఘసభ్యులు కాళికాదేవికి పూజనలిపి ఎర్రంచు ఖద్దరు చీరను దేవికి సమర్పించిరి. ఆ చీర విగ్రహమునకు కట్టబడెను. వాతీయ గీతములు పాడబడినవి. ఆదిత్యయగు కాళికాదేవి ఖద్దరు ఉద్యమము విజయము గాంచునట్లు ఆశీర్వాదించుగాక.

గాడిదలకు పన్ను

చాకల్లు సమ్మేకట్టుట

మదరలో చాకలివారి గాడిదలపై మ్యునిసిపాలిటీవారు లై సెన్సుపన్ను హెచ్చుచేసిరి. క్రొత్తగా వృత్తిపన్ను పొడవేసిరి. ఆందువలన 2 వ తేదీని చాకలివారు సమ్మేకట్టిరి. మ్యునిసిపలు చెయ్యరన్న గూడ పట్టుటలోనే యున్నాడు. చాకల్లు అర్జీని మ్యునిసిపాలిటీవారు తిరుగగట్టిరి. డిప్టీకలెక్టరు కేటు నాయుగారు చాకల్లును పిలిచి తాను చక్క జేసెదననియు సమ్మేకట్టుననియు బోధించెను గాని వారు విసలేదు. మదరలోను చుట్టుపట్ల 12 మైళ్ళలోపునకు గల చాకలివారందరూ ప్రకటించును పిట్టుతోపులో సభలను చేయచున్నారు.

దిగుపూడి జమీందారుగారి కేసు

కోర్టుకు హాజరు కానక్కరలేదు.

జమీందారుగారు రాక తీరని అనఘము కలిగి. పుడుతప్పు ప్రతిసారియు వ్యయముగ కోర్టుకు వెళ్లనక్కరలేదని చెన్నపురి హైకోర్టువారు తీర్పు వ్రాసెరి. డివిజను అప్పీలగాను విచారణచేయుచున్నాడు. జమీందారుగారి సోదరి, డిప్టీకలెక్టరు జిల్లారిజిస్ట్రారులు, డిప్టీ తాసిల్దారులు, సుబ్బిజిస్ట్రారులు, పోలీసు నూపర్చె గటలు, కలెక్టరులు మున్నగువారు వెళ్ళుచుండి ఉద్యోగులను యిల్లరులను గూడ జమీందారుగారికి ప్రతికూలముగా సాక్ష్యమిచ్చుచున్నారు.

కైస్తవమతము వదలి మరల హిందూమతము

నవలంబించుట

తిరుచనాపల్లిలో సి. బి. శంకరయ్యగారు ఆమ వ్రాహ్మణుడు వెనుక కైస్తవమయ్యెను. ఇపుడు మరల హిందూమతమున చేరుట కనుమతీయమనెనని సంభాషణమునందలి శ్రీజగద్గురు శంకరాచార్యులవారికి వ్రాయగా వారనుచుతి నొంగిరి. పండితులు రాస్తోక్తముగా వ్రాయుచున్నదిని జరిపించిరి. ఇదివరకొకరిట్లే హిందూమతమున చేరిరి. ఇతడు రెండవవాడు. ఇంకను పలువురు చేరగోరుచున్నారు. శంకరయ్యగారు రామేశ్వరమునకు వెళ్లెదరు.

న్యాయమూర్తి దాసుగారి మూర్ఖ

పాట్నా హైకోర్టులో వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యములను గూర్చిన తీర్పును చదువగానే న్యాయమూర్తి దాసుగారు మూర్ఖ పోయిరి. సర్ బి. కే. మల్లిక్ గారు దాసుగారిని మెల్లగా ప్రక్కగదిలోనికి తీసికొని వెళ్లిరి.

మాంటాగూ గారి రాక

వెనుకటి ఇండియా మంత్రి

అక్టోబరు నెలాఖరున బయలుదేరుట

ఇండియా మంత్రిగానుండి మాంటాగూ పెన్సిల్వేనియా రాజకీయ సంస్కరణ చట్టము నామోదింపజేసి లాహరు జార్జి గారి బలవంతముచే మంత్రిపదవికి రాజీనామా నిచ్చిన మాంటాగూ గారు వైద్యులసలహా ప్రకారము తదాదిగా విశ్రాంతి నొందుచుండెను. ఇప్పుడు బాగుగా ఆరోగ్యము కలిగినది. మాంటాగూ గారు అక్టోబరు నెలాఖరున బయలుదేరి హిందూజాతీయనకు వచ్చెదనియు కొంతకాలము హిందూజాతీయనకు దురుసునియు బండ్లను విశేషి స్వరాజ్యకు తెలిపెను.

డక్కలో విక్రయనిరోధము

తొమ్మిదిమందిని అరెస్టుచేయుట

ఒక గ్రామమునుండి ఒక వర్తకుడు ధిక్కారముచే ఒక విదేశీయబట్టలబేలును కొని తన గ్రామమునకు తీసుకొనిపోవుచుండ 7 వ తేదీ రాత్రి 9 మంది కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు వలంటీరులు నిరోధించిరని వారిని అరెస్టుచేసిరి.

* * *

కడలూరు చెఱసాల

డాక్టరు వరదరాజులునాయుడుగారి విడుదల

14 వ తేదీని జరుగును

సభ్యులందరును ఖద్దరు ధరించినవచ్చినచేగాని నాయుడుగారు కడలూరులో నుపన్యసింపరు

కడలూరు చెఱసాలలోనున్న ప్రవిదరాష్ట్ర నాయకులును అంగ్రప్రముఖులు నగు డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడు గారిని యీ నెల 14 వ తేదీని వదలుదురు. కడలూరులో జరుగు స్వాతంత్ర్య సభకు వచ్చు వారందరును ఖద్దరు ధరించి వచ్చినచేగాని అసభ్యులనుపన్యసింపనని నాయుడుగారు నియమము చేసుకొనిరని నాయుడుగారి భార్యగారు తెలిపిరి.

* * *

పి. వి. హనుమంతరావుగారి విడుదల

పి. వి. హనుమంతరావుగారు (తంజావూరు) ఈ నెల 1 వ తేదీని కడలూరు చెఱసాలనుండి వెలికివచ్చి వెంటనే చెఱసాలనుండియే మైదానమునకే కాంగ్రెసు ఆజ్ఞలను ప్రజలను స్థిరపరచినని గంభీరపర్యాయము నొసంగి.

స్వరాజ్యగీతములకేసు

నల్లకొండలూరుగారిని వదలుట

21 వ తేదీకి వాయిదా వేయుట

ఈ కేసులో మిగిలిన యిద్దరు ముద్దాయిలలో ముద్రాపకుడొకని. ఎం. నల్లకొండలూరుగారు చెప్పినమాటలను దొరతనమువారికిరనిని నిన్న (10 వ తేదీ) జరిగిన విచారణలో ప్రభుత్వస్వామివాది తెలుపగా మేజిస్ట్రేటు ఆ ముద్దాయివై కేసు కొట్టివేసెను. ఆచట సత్యవాదిగానిగారు 9 వ తేదీనే తుమాహు నిచ్చినందున 21 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

ఒకరికి ఆరునెలలు కఠినశిక్ష

బేవారు వాస్తవ్యులగు జమాబుద్దీను మాక్లీ మూరుగారికి అబ్దుల్లా క్రి. ప్రో. కోడు 108 క్రింద ఆరునెలలు కఠినశిక్ష వేయబడెనని అలహాబాదునుండి తంతివార్త వచ్చినది.

ఖిలాఫతు ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘము

కమిల్లా కేసుట

ఖిలాఫతు ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘమువారు 10 వ తేదీని కమిల్లా కేసి అచట విచారణ ప్రారంభించిరి.

శ్రీయుత దేశబంధు చిత్తరంజన దాసు

దేశబంధు చిత్తరంజన దాసుగారు

శ్రీయుత బి. ఎన్. సాస్యలుగారు

9 వ తేదీ రాత్రి విడుదలచేయుట

గొప్పస్వాతంత్ర్యసభ

విప్లవాద మహాకవి అధ్యక్షత

(స్వరాజ్య విశేష)

శ్రీయుత దాసుగారికి ఘనతనమును స్వాతంత్ర్య మొనగటకు మిక్కిలి గొప్ప స్వాతంత్ర్య సభ త్వరలో జరుగనని తెలియుచున్నది. అసభ్య కథ్యక్షత వహించుటలెనని యీ నెల 5 వ తేదీని సర్ ప్రభుత్వ ప్రధాన మంత్రిగారు ముగ్గురు ప్రముఖులు డాక్టరు రవీంద్రనాథుగారి చెంతకేగి వారినికొరి. అసభ్య కథ్యక్షత మహాకవి అధ్యక్షత వహించి తన సందేశములను తెల్లడించునని తెలిసినది.

సాస్యలుగారు వెంటనే దేశసేవ ప్రారంభించుట

మూలములలో కరణములను ప్రజలకు కాల సమయము కలిగి నందున సాస్యలుగారు వెంటనే అచటికి వెళ్లి పనిచేసెదరు.

దాసుగారు ప్రిడరుచని మరల ప్రారంభించు వార్త నిరాధారము

శ్రీయుత దేశబంధు చిత్తరంజన దాసుగారు మరల ప్రిడరుచనిని ప్రారంభించెద రనువార్త కట్టి ఆధారమున కనడదు.

విడుదల వార్త

9 వ తేదీ రాత్రి 8-30 కు శ్రీయుత దాసుగారు భోజనమునకు కూర్చుండబోవుచుండ జెయిలు నూపర్చుంటు వారి కదకు వచ్చి మిమ్ములను వదలివెట్టుట కుత్తరువు వచ్చినది చెప్పెను. అంతకు పూర్వమే నూపర్చుంటు ఆ సమాచారమును తెలియుటలో దాసుగారి కుమారునకు తెలియజేసెను. అందువలన చిత్తరంజనదాసుగారు చెఱసాలకేగి తొడిగారిని తోడ్కొని పోయెను. శ్రీయుత దాసుగారు తొలిత తన యింటికి వెళ్లి పిమ్ముట అక్కగారిని చూచుట కామెయింటికి వెళ్లిరి. దాసుగారిపుడు గడ్డమును వెంచిరి. కొద్దిగా చిక్కి యున్నార. ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘసభ్యులు ఆసామునుండి కలకత్తాకు వచ్చువరకును దాసుగారు కలకత్తాలోనేయుందురు పిమ్ముట విశ్రాంతికోరికను వెల్లడరని తోచుచున్నది. 1921 డిశం

బరులో అహమదాబాదులో జరిగిన దేశీయమహాజనసభకు దాసుగారి సభ్యత్వనిగా దేశీయులు నియోజించియుండిరి. 10-12-1921 శనివారమునాడు దాసుగారి క్రి. లా. స. చట్టము 17 (బి) క్రింద అరెస్టుచేసిరి. అతను విచారణ డిశంబరు 28 న జరిగింపబడెను పిమ్ముట జనవరి 5, 12, 20, 24, 27, ఫిబ్రవరి 8 తేదీలకు వరుసగా వాయిదాబా వేయబడెను. ఫిబ్రవరి 14 వ తేదీతో విచారణముగిసినది. అప్పటికి దాసుగారు చెఱసాల కంపబడి ఏళువారములైనది. అనాడు దాసుగారికి ఆరునెలలు విడితైదు వేయబడెను.

దాసుగారి సందర్శనము

నిన్న (10 వ తేదీ శుక్రవారము) చాలమంది మిత్రులును అనుచరులును దివారాత్రములు ఎడతెఱపి లేకుండ దాసుగారి గృహమున కేగి వారిని సందర్శించుచునే యుండిరి. ఆ వాడు మధ్యాహ్నము ఆయుర్వేదచాత్రియ కళాశాల విద్యార్థులు దాసుగారి పట్టుము నలంకరించి దాని నూరేగించుచు గీతములను పాడుచు దాసుగారి మందిరమునకేగి దాసుగారికి పుష్పమాలలవేసి యాశీర్వాదిని మరల స్టూరేగింపుతో కళాశాల కేగిరి. దాసుగారిని సందర్శించుటకు నేలకొలిది ప్రజలు వారి గృహము లోపలను వెలుపలను చేరియుండిరి. దాసుగారికిగృహములను సహజోత్సాహ సమన్వితముగానే కనబడిరి.

సంభాషణము

ప్రతికా ప్రతినిధి దాసుగారిని సందర్శించి ప్రశ్నించెను. “నన్ను చెఱసాల యందొడ్డును కాల బాగుగా నాదరించిరి. నాకేహావమును కలుగలేదు. వ్యాధులుచుట్టు ప్రిడరుచనిని మరల ప్రారంభించ వలెనని నేను చెప్పియుండలేదు గాని వారికి జీవనాధారము లేనపుడు వా రట్లుచేసికపో నేనందులకు వారిని నిందింపను. ముందు జరుగవలసినపనిగూర్చి పరిస్థితులను సరిగా గమనింపకుండనే కేమియును చెప్పజాలను. నేను మరల ప్రిడరుచనిని ప్రారంభించెదనని ఎర్రైన నెట్టుపొంతులతో నాకు బోధపడలేదు. అది కేవలము హాస్యాస్పదము. దేవురారు మహా రాజాగారికేసులో వాదించెదనని మాత్రము నే నా మహారాజుగారికి వాదన మిచ్చి యున్నాను. ఆ పద్ధతిమీదనే నేను వృత్తినివదలితిని. ఆ దావా నిమిత్తమైననే నిపుడే డామరునకు వెళ్లెను” దాసుగారు ప్రతినిధి ప్రశ్నల కన్నిటికిని ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

సాస్యలుగారి జ్వరబాధ

నేడు (10 వ తేదీ) సాస్యలుగారిజ్వరము చాలవరకు తగ్గినది.

విదేశ వార్తలు

మిత్రమండలి సమావేశము

భగ్నమగు సమావేశము

లండను, ఆగస్టు 9:—పొయింకేరుగారు మాచనలపై సభి కముగ భేదాభిప్రాయములు కలుగుటచే సమావేశము భగ్నమగునని ప్రజలలో నొక అనుమానము వ్యాపించెను. అధిక సంఖ్య సమావేశమునగు పరస్పర భేదాభిప్రాయములు చాల పొడవునైనవి. ఈ యుద్ధమునకు సమావేశపరిస్థితులు అనుమానములకు నుండెడివి. ప్రతిపక్షము సమావేశము భగ్నమగుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. అధికావధికజ్ఞులు నిశ్చయము దయ్యారు. కేసులు కత్తిరించుచున్నది.

పొయింకేరుగారి మాచనలను బ్రెటిషువారు సంపూర్ణముగ స్వీకరింప నిలదెంచునని పరాములు దలంచుచుండిరి. కాదుటబట్టి గారి యుద్ధమున పొయింకేరుగారితో గల పిచ్చుకలములన్నియును తిరువాత బాయిమహర్షిగారు తూర్పును గానితో గలపిచ్చుకలు.

పరాసు యంత్రులపై

పారిసు ఆగస్టు 9:—పొయింకేరుగారు తమ మాచనలను సమావేశమునకు దుపపాదించినప్పుడు పరాసుపత్రికలు సంతోషముతో ప్రకటించెను. ఈ దినమున అధిక సంఖ్య కార్యక్రమము జడల చాల సంఖ్యపై పరాసులకు సభ్యులనుగ బ్రెటిషువారు జర్మనీయులకు కత్తిరించునని గమనించుచుండిరి. అంతయు గావించుచుండెను. ఈ యాలోచనయందు సభ్యులు లేదనియు సభ్యుల హాజరులు సమావేశమున భేదాభిప్రాయములేదనియు, దానిని ఎట్లు రాబట్టవలెనని విషయమున మాత్రమే భేదాభిప్రాయములు కలవనియు బ్రెటిషుపత్రికలు వెలుపుచుండెను. పొయింకేరుగారి మాచనలను కొన్నిటివలన సభ్యుల హాజరులు కలుగుటకు దుష్టమగునని బ్రెటిషువారు వెలుపుచుండిరి. చెందు కత్తిరించునని సమాధానము కుదుర్చుటకు ఘటించెట్టియును ప్రతినిధు లెన్నియనుచుండిరి. కానినాయదా నొకగుననుకొనినట్లు యుగమున్నది.

బ్రెటిషు మంత్రివర్గ సమావేశము

లండను, ఆగస్టు 9:—అధిక సంఖ్యమునందు సమాధానము కుదురలేదు. భర్తృత్రిముగ జరుగుచున్నది. అందుచే మిత్రమండలి సమావేశము ఈ దినమున జరుగలేదు. మిత్రమండలి సమావేశమున సమాధానము కుదురు మాచనలకు కనుకాపు మారమును దుగానింపక పోవుటచే రేపు మధ్యాహ్నము బ్రెటిషు మంత్రివర్గ సమావేశ మేర్పాటు జేయబడెను. విరామముగొనుచు స్కాట్లండు మొదలగు ప్రజాకేసులనున్న మంత్రులందరును వెంటనే యా హాజరునింపబడిరి. ప్రభుత్వ మేదిధానము సరలభింపవలయునో నిర్ణయించుటకు కీర్తిమగు సభ్యులనుగుంచి తీర్మానింపవలసియున్నది జర్మనీకియ్య కృతజ్ఞిమారుగా మరతుల నియమించుట వలన భగ్నత్వ తీరవలసియై, అదిమప్పులవిధానమనియు బ్రెటిషువా చెందుచుండిరి. జర్మనీ జోస్తావన్నును హాజరుగలను, రైనుప్రాంతములను మిత్రమండలివశము గావించు కొనుటకు బాయిమహర్షి సమ్యక్తమున సమ పరాసుపత్రికలచారిత్రముగర్హము ప్రకటింపబడెను.

విశేషములకు కారణములు

లండను, ఆగస్టు 9:—అంగ్ల పరాసు ప్రభుత్వములకి క్రింది విషయములందు ప్రభుత్వమున సమాధానము కుదురలేదని పరాసు పత్రికలు ప్రకటించెను. బాయిమహర్షి, తూర్పును గార్ల యుద్ధమునకు హాజరుల కంగీకరించిరి పరాసు పత్రికలు వెలుపుచున్నవి.

(1) జర్మనీ యెగువతులపై విధింపబడు నూటికి 26 శాతమునకు సరాసరి మిత్రమండలియే వనాలు జేసుకొనుట. ఇందు వలన 12500 లక్షల మార్కుల నష్టములు కచ్చునని అంచనా వేయబడెను. (2) జర్మనీ నుకొస్తా పన్నుల వశపరుచుకొనుట. ఇందు వలన 3000 లక్షల మార్కులు కచ్చును. (3) రుహౌనందలి ప్రభుత్వములను, రైను దక్షిణప్రాంతములందుగల యడవులను మిత్రమండలి వశపరుచుకొన, రైనుప్రాంతములందు ఎగువత దిగువతుల సరిహద్దుల విధించుటకు రుహౌనపును ఎగువత దిగువతుల పన్నులనెల కొల్లుటకు బ్రెటిషువా రంగీకరించుటలేదు. పొయింకేరుగారి భౌతికమార్గమున తనవాదము విడచుట లేదు.

మాన్యు ధర్మ

మిత్రమండలి సమావేశమున్నగును సమాధిమునుచే మాచనములకు అస్థిమితముగనుండెను. అందుచే మాన్యుధర్మ 200 లు తగ్గెను. ఈ దినమున సభ్యులకు 3600 ల నిచ్చుచుండిరి.

పారిసు ఆగస్టు 9

జర్మనీకి కృతజ్ఞ నొనగుటనుగుంచి బ్రెటిషుపరాసు ప్రభుత్వములకు సమాధానము కుదుగుట కనుకాపు మేరలో లేకపోయినను, బ్రెటిషు పరాసు మంత్రివర్గములు సమావేశము గావించి, సమావేశము భగ్నమగునని ఎంచరాదు. పరాసుప్రజాభిప్రాయ మివివిధమునై అమిత సంవలనము నందియున్నది. పరిస్థితులు క్లిష్టములగు నెంచుచున్నవి. సభ్యుల హాజరులను వనాలు జేయుటకు ప్రాంతు తనస్వతంత్రమైనది యాధారపడవలెనని గుర్తించిన తరువాత విశాసాయము కల్పించునందలము లధికమగును.

జర్మనులందరి "ట్రెయ్య" పత్రికా నిరేఖకు డిల్లల వెలుపుచుండెను. మిత్రమండలి సమావేశమున జర్మను లక్ష్మణి అదుర్దాతో గాంచుచుండిరి. సామాన్యముగా పరాసు అంగ్ల వేశములను విశేషము జూచుటయే జర్మను యభిరుచియైను. ప్రస్తుత తమ మాత్ర మట్టిభేదము జనించినయెడల తమకు వాయిదా ఈ యడదని జర్మనులు భీతిలుచుండిరి.

సమీప ప్రాచ్య సమస్య

ప్రధానమంత్రి ప్రసంగము

తురుష్కుల అభిప్రాయములు

లండను ఆగస్టు 9:— కాన్స్టాంటినోపిలునుండి ట్రెయ్య పత్రికానిరేఖకు డిల్లల వెలుపుచుండెను:- ప్రధానమంత్రియును వ్యాసమునెడల అంగ్లరా ప్రభుత్వమువారు మానము జూపించి యుండిరి. కాన్స్టాంటినోపిలు జాతీయవాదులు కలవనందుండిరి. ఈ యుద్ధవ్యాసము సంధిసమస్యను నుకరమొనర్పలేదని లయచుండిరి. ఈ యుద్ధవ్యాసము గ్రీకులకు ప్రాంతానామెనగునని భయపడుచుండిరి. కాన్స్టాంటినోపిలునందలి గ్రీకు లుత్సాహముతో నువ్వునుచుండిరి. బ్రెటిషు ప్రభుత్వవిధానమునకు, సర్. చార్లెస్ టాంసన్ వారింగ్లను గారి యభిప్రాయములకును భేదము కలదను పొంబాటభిప్రాయమున కియు పవ్యాసము తావోనంగలదు. అంగ్లరా ప్రభుత్వమును ఖండించుటకు గోచరి, బాయిమహర్షిగారు గ్రీకులనుండియు, జాతీయ ప్రభుత్వమునుండియు గూడ పోస్త ప్రభుత్వమున రక్షించు నని కోరుతు సంకల్పపిపడుచుండిరి.

కాన్స్టాంటినోపిలు రాజు కేసులు పాపాల నుద్దేశించి గావ పొయింకేరుగారి నుద్దేశించి కావించిన నేత దప్ప ప్రధాన మంత్రిగారి పరిస్థితులం దిట్టి యుద్ధవ్యాసము నొనగుటకు కాన్స్టాంటినోపిలునందలి బ్రెటిషు అధికారు లాభ్యుత్సాహము చుండిరి. అల్పసంఖ్యాకుల రక్షణకుగాను ప్రధాన మంత్రిగా రెట్టి పాపము గాని. పోవుట విచారణాయకము. సమీపప్రాచ్యమున కాంతి కుదురవలెనన్న కార్యాచరణ గావలెనుగాని రిక్తరచనము లుచున్నట్లు గావు. (ట్రెయ్య పత్రికాను)-

ఫెటేజేగారి యభిప్రాయములు

లండను, ఆగస్టు 9:—బ్రెటిషు ప్రభుత్వమువారికి కొన్ని ముఖ్యవిషయముల నిశ్చయించుటగాను లండనునకు, అంగ్లరా ప్రభుత్వమువారిచే సంబంధించి ఫెటేజేగారు విశాంక కార్యాలయమున దృఢించెను. కర్జునుపపు స్కాట్లండునందు విరామము గొనుచుండుటచే వారు వచ్చినతోడనే తన కార్యమున నివేదించును. బ్రెటిషువారు మిత్రమండలితోగలసి పనిజేయవలసిగాని ప్రత్యేకముగా విడిచిడి పనిజేయరు.

అంగ్లో ట్రిట్టమాను సంఘమువారి రాయబారమునకు ప్రస్తుత తీరమిచ్చుచు బాయిమహర్షిగారు వెలిపిన విషయములకును, నిజవిషయములకును యెచ్చుటకు సంబంధము లేదని ఫెటేజేగారు నుడిచిరి. తాను లండనునకు వచ్చుటయే, అంగ్లరా యొక్క కాంతస్వభావమును వెలుపుచున్నదని నుడిచెను. విదేశ కార్యాలయముననుదలంపవలసి గలిగినందులకు సంతోషించిననియు తనమాచనలను బ్రెటిషు ప్రభుత్వమువారికి నివేదించు వింకను తరుణము కుదురనందులకు విచారించుచుండిననియు వెలిచెను.

వైనా విప్లవము

సెన్యట్ సేనుగారి పతామునము

సాంగాయి, ఆగస్టు 8:— సెన్యట్ సేనుగారి ముఖ్య సహచరులకు జెనరలు హ్యాగూగుచీ, జెనరలు చెయయూ గార్ల వస్తుగు, లోచంగులవద్ద జెనరలు చాంగునింగు మింగు గారి వైస్యములచే నోడింపబడిరి. దానితో, దక్షిణమున సెన్యట్ సేనుగారి అధికారము సంపూర్ణముగ లోలగిపోయెను. దాక్టరు సెన్యట్ సేనుగారు కాంటుకునుండి, బ్రెటిషు యుద్ధవేశాయం దెచ్చుటతో వచ్చెను. సాంగాయికి జోయంకను.

ఇటలీ రాజకీయములు

ప్రధానమంత్రి ప్రసంగము

రోము, ఆగస్టు 9:—ప్రధానమంత్రి యగు ఫ్యాక్టాగారు ఇటలీ యుద్ధ సేనలనుండి డిల్లు నుడిచిరి:- మాత్రమే మంత్రి వర్గము వారు విశేషావస్థయందైయున్నవారి విధానమునే యవలంబించును. అదాయమునాటి కృత్యము లెన్నిండవలెను. అన్ని విధములకు సార్వభౌమములను ప్రభుత్వమువారు కనీసముగా నణచివేయవలెను. సభ్యుల హాజరులను, మిత్రమండలి అంతర్జాతీయ కృతచరములను ప్రత్యేకము జేయుటకు వీలులేదు.

అన్ని పక్షములవారును మంత్రివర్గమునందు విశ్వాసమును గలవలసివలెనని ఫ్యాక్టాగారు కోరిరి.

వైనాయుమ్మెన- 28000 కేవములు దొరకుట

సాంగాయి, ఆగస్టు 9:— స్వాతంత్ర్యమైన విశాఖలో మునకు పాల్పడి:వారిలో 28000 వేశము లింతవరకును తిరిగి లభించెను.

బాధితులకు సహాయ మొనర్చుటకుగా నిచ్చుటనుండి, స్వాతంత్ర్యలోని బ్రెటిషు యధికారికి భన మంపబడెను. అచార వచార్థములుగూడ సమకూర్చుటకు యుడెను.

వివరములు

సాంగాయి, ఆగస్టు 9:— తుపాకువలన గలిగిన ఉమ్మెంకెండుము అడ్డమునచ్చి:వానినెల్ల దుడిచివేసెను. నాకలు, లంగరునడిచి ట్రెయ్యమువరకు గొట్టుకొనిపోయెను. ఈనాకలు భూమిమీదనో, బురదలలో ఇరుకకొనిపోయెను. ఒకపాటూనాక సమగ్రతీరమునుదాటి భూమిమీద నైదుమైళ్లదూరమునకు కొట్టుకొనిపోయెను. పట్టణమునం దొక్కభవనముగూడ నిలవలేదు. ఇరుపగర్లను గూడ నడిపోవలనలే మట్టుగా చుట్టివేసెను. నాకలయెవంతయు శేషముతో నిండియుండెను. ఒకగ్రామమునందు 200 జేబీయక్రైస్తవులు నాకులెరి.

జపాను వైస్యమును తగ్గించుట

సాంగాయి, ఆగస్టు 9:—రాజౌత్తు 10 కర్మరములలోను వైస్యకృత్యమునందు 400000000 యెన్నులు తగ్గింపబడు నని వైస్యకమంత్రి ప్రకటించెను. బోకొయోవార్ల వెలుపుచుండెను. ఇందువలన 1800 అధికారులును, 56000 వైస్యకులును 18000 గుఱ్ఱములును తగ్గింపబడును.

లిస్బను సమ్మె

లిస్బను సమ్మె తీరరాపమును బాల్పుచున్నది. తిరుగబాటులు జరుగునను తలంపుతో బ్యాంకులు మూసివేయబడి బంకోబస్తు లొనర్పబడెను. వైస్యకానము ప్రకటింపబడెను. ప్రభుత్వ కార్యాలయములు కొట్టలానికి మార్పుపడెను. అపాయములకు సిద్ధముగ నుండుటకును ప్రభుత్వమువారు వైస్యముల సన్నద్ధ మొనర్చిరి.

రష్యను విప్లవకారులు

మరణశిక్ష విధించబడుట

మాస్కో ప్రాంతవారు 18 గురు సాంఘిక విప్లవ వాయకులకు మరణశిక్షను విధించిరి. సాంఘికవాదులు, సోవియటులకు విరుద్ధముగ దౌర్జన్యకృత్యమును విడవదలయెడల వారిని త్వలో నరికివేయరు.

నవనగరనవాలు జాతీయమిత్రులందు, భారత సుస్థానాశకుల ప్రతిఘటన నియమింపబడెనని తెలియుచున్నది.

మొనరులసమావేశము

బర్లిను, ఆగస్టు 9:—ప్రాంతవర్తనకు సమావేశమైన గనులపనివారు, సంయుక్త రాష్ట్రమునందలి సమ్మెదార్లకు సానుభూతిని వెలుపుచు తీర్మానములు గావించిరి. వారికి సహాయముగ 10000 సభ్యులకు నొనగవలసినదని కూడ తీర్మానించిరి.

హిందూయువలే:—నామమాత్ర అంగీకృతి చాల

భయంకరముగ నుండుటచే పత్రికా నిర్వాహకులకును బూతు కొనుటకు కాని ఆశ్రయమును సమప్రభుగగాని ఒక నెలరోజులవరకు నాకు వీలుండెను. కాన వాస్తవిక ఒక నెలవరకు ప్రకటించబడనేరదు. ప్రస్తుతము ఆశ్రయములో జేసిన ఇద్దరికి, తల్లిని, కుమార్తెను, అక్కోణముగో నానగరనే టెల్లెగ్రాఫ్నును, వందా దారులును, పోషకులును నాయకులందు దయించుచి కనెలవరకు మన్నించెదరుగాక అని హిందూయువలే ప్రతికాధిపురాలు యామినీ పూర్వకము తిలకమ్మగారు మమ్ములను ప్రకటింపగోరిరి. ఉత్తరములు యథాప్రకారము ఎకరైషవాదాగారువారు 1/10 అలంకారశిల్పికి శిక్షి వాయవచ్చును.

స్థానికవార్తలు

చెన్నపురి రాష్ట్రీయమహాసభ:— కాంగ్రెసు సభ్యులుగ జేరినవారందరు తిరువూరులో జరుగనున్న మైసూరు సభకు ప్రతినిధులుగ పోవచ్చును. అట్లు ప్రతినిధులుగ వెళ్లదలచిన వారు మహాసభకునున్న కాంగ్రెసు సంఘపు కార్యదర్శికి క్షమాపణ పత్రము వ్రాసినాల్సింది.

నిమ్మజాత్యుద్ధరణసంఘము:— వై సంఘము వారి యాజమాన్యమున 18 వ తేదీ ఆదివారం ఉదయము 8 1/2 గంటలకు ఛాకలపేటయందలి సంఘపు పాఠశాల భవనమున నొకసభ జరుగును. సహకారసంఘములవలనలాభమునుగూర్చి విస్తరితముగా ప్రశ్నోత్తరములు జరిగినవి.

శ్రీసంగీతశాల-గోల్కొండలో పాటకచేరి:— శ్రీ (12) వ తేదీ శనివారము) సాయంకాలము 5 గంటలకు జరిగిన పాటకచేరిలో గోల్కొండలో పాటకచేరి జరుగును. రామానందమూర్తిగారు (అగ్రవేది)-గాత్రపాట చిన్న పాద్యులు గారు (కరూరు)-ఫీట్ల గోమతి నాయకంగారు (తిరువల్లి)-మధ్యగంతుల వారధిగారు (అనంతపురం కోటెల) ఘంటసాల సీతారామయ్యగారు (కొత్తూరు)-మోర్సింగు.

ఎస్కూరు జగన్నాథ భక్తసభ:— సరస్వతీబాయి గారి హరికథ:— ఈనెల 18 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 4-15 వ ఎస్కూరు పిర్రాస్వామిపల్లిపల్లి 4/1 గృహమున శ్రీమతి సి. సరస్వతీబాయిగారు వల్లభాచార్యులు కాళిదాసు జరిపెదరు. ఈ సభ యీ ఆంధ్రులెల్ల - మరల ప్రారంభించబడినది ఇంతటినుండి పాటకచేరిలు సరిగాజరుగును. ఈ కాలక్షేపమే మొదటికేరేరి అని కార్యదర్శులు ప్రకటించిరి.

చెన్నపురి జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము:— వైసంఘపు కార్యదర్శియగు వి. చక్రవర్తిగారు మాట్లాడుచున్నాడు:— 12 వ తేదీ శనివారం సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు తిరువల్లికి సముద్రతీరమున ఒకబహిరంగసభ జరుగును. కాంగ్రెసు సభ్యులను చేర్చుకొనుటకై యీసభ ప్రత్యేకముగ సమావేశపడుటచేసి, స్వస్తి పాఠములను, పల్నాడు తుండుగుడ్డలు అనుభవించుటను, ఇతరవిధములు, ఈ మొత్తము తిలకు స్వరాజ్యవిధికి, ఇయ్యబడును.

ఆత్మహత్య గావించుకొన యత్నించుట:— తిరువల్లికి జైలరుగా ఉన్నందున మునియమ్మగారు ఆసుకొన యెడలి యీనెల 8 వ తేదీన ఆత్మహత్య గావించుకొన ప్రయత్నించెను. వ్యతిరేకముగా అభిప్రాయముతో పోలీసుల యొక్క తాళిబొట్టును తీసివేసి బలవంతముగా తీసికొని ఇంటినుండి వెడలి గొట్టెను. అందుచే పొర్లపాఠశాలకు పోవలసింది వచ్చి పోవ ప్రయత్నించెను. పోలీసువారు ఈమెను కట్టివేరిరి. రాజధాని ప్రధాన మాజిస్ట్రేటుగారి కేసును విచారించి యీమెకు 30 రూపాయలు జరిమాన లేక ఒక నెల కఠినకారము విధించెను.

మదరాసు న్యాయవాద సంఘము:— పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, వి. జె. పటేలు మొదలగు న్యాయవాద సంఘము విదేశీసంఘములకు హోదా న్యాయమూర్తుల పత్రమున రిజిస్ట్రేషన్ సంఘ కార్యదర్శికి పంపిన లేఖను గూర్చి యాలోచించుటకు నిన్న సాయంకాలమునందు సభ జరిగెను. సంఘమువారి సంగిన స్వాగతము న్యాయమేయనియు న్యాయమూర్తులు పూచీ యివ్వమని కోరుట యసంభవమనియు సభయే తీర్మానించిరి. పూచీయివ్వటము న్యాయవాదుల అంగీకరింప వైరి. రిజిస్ట్రేషన్ తగిన ప్రక్రియలే మిమ్ముల కొరకు యజమాన్యము నియమింప బడెనని తెలిసినది.

చెన్నపురి అన్నదానసమాజము:— కడలి: 15 దినములలో కండగడ్డల మొదలయినదాకా కెట్టిగారు 200 మంది తీదలకును, ఎ. యం. రామయ్య కంపెనీవారు 400 మంది తీదలకును, సి. మురుగేశముదలి, పి. యస్. రాజగోపాలనాయుడు, గ్రంథి రంగమన్నార కెట్టి, అనంతయ్యగారు ఒక్కొక్కరు నూరుమంది తీదలకును, పి. మాణిక్యముదలిగారు 50 మందికిని, సి. కమలమ్మగారు 30 మందికిని, బి. వేణు గోపాలనాయుడుగారు 25 మందికిని, పి. వి. కృష్ణస్వామి కెట్టి గారు 15 మందికిని అన్నదానము గావించిరి చెన్నపురి అన్నదానసమాజపు కార్యదర్శి మాకు వ్రాయుచున్నాడు.

అఖిలభారత ఆయుర్వేదమహాసభ

పదుమూడవ సమావేశము

అభ్యుత్థానోపన్యాసము ముగిసిన పిమ్మట యీ దుపసంఘము లేగ్గురుపడెను. ఒకటి విషయనిర్ణయమునను, రెండవది విషయసమావేశముల పరిషత్తులు, మూడవది ప్రదర్శనము (పాశ్చాత్యవిద్యయునును నియమింపబడెను. 15 నిమిషములు విశ్రాంతిలో విషయనిర్ణయసభ వాగ్దేవతావిగ్రహములలో జరిగెను.

- ఉపన్యాసములు
- 6 వ తేదీ ఉదయము 8 గంటలకు మరల సభ జరిగినది. ఛా. మా. పట మెత్తబడెను. పిమ్మట కొందరు ప్రసంగించిరి.
 1. కే. నుబ్రహ్మణ్యకాశ్మీగారు (చెన్నపురి ఆయుర్వేదకళాశాలలో బోధకులు) నాడీకల్పానుసూర్తి ద్రవిడ మన నుపన్యసించిరి.
 2. హక్కి రామకృష్ణగారు (హైదరాబాదు) ఆయుర్వేద పాశ్చాత్యవైద్య విధానములనుగూర్చి ముచ్చటించిరి.
 3. పి. నగసింహం పంతులుగారు (కల్లూరు) ఆయుర్వేద వాచానుసూర్తి నుడివిరి.
 4. వల్లూరి రామమూర్తి కాశ్మీగారు (రాజ్ కోట) త్రినామసిద్ధాంతమును గూర్చి ప్రసంగించి వాని శ్రేష్ఠత్వమును నిరూపించిరి.
 5. పి. సి. నుబ్రహ్మణ్యకాశ్మీగారు (తిరువల్లి ఆయుర్వేదకళాశాల ప్రిన్సిపలు) విషయము మూలముల వనస్సులు మున్నగువాని గూర్చి వివరించిరి. కొన్ని స్థలముల దీక్షనమూల కలను మంచి వాని యుపయోగములను నిరూపించుట కొక సంఘము శ్రేయస్కరమని నూచించిరి.
 6. ఎ. రా. నరసింహారావుగారు (రాజమండ్రి) శ్రీల వ్యాధులు, శ్రీలు వైద్యము సభ్యులను మున్నగు విషయములను గూర్చి చెప్పిరి.
 7. పి. వేంకట రత్నయ్యగారు (కాళహస్తి) శ్రేష్ఠత్వము లేక వాల్మీకి గూర్చి సీతీ విషయముగూర్చి నుడివిరి.
 8. ఆయుర్వేదభూమి ఎం. వి. కాశ్మీగారు (మంగుళూరు) పుస్తకమునం దాయుర్వేదకళావిధానము గూర్చి సుప్రమాణముగా నుపన్యసించిరి. శత్రువిధానమున ప్రాచీనవైద్య శ్రేష్ఠులకు సంపూర్ణపాండిత్యముండెనని ప్రకటించిరి.
 9. చా. అంటి సూర్యవకాశరావుగారు (భీమవరం) ఆయుర్వేద మహిమను వివరించిరి.
 10. హక్కి గోవిందజీ (హైదరాబాదు) గారు హిందీలో నుపన్యసించిరి.
- ఉపన్యాసములు 11 గంటలకు ముగిసెను. పిమ్మట విషయనిర్ణయసభ జరిగినది. సన్మానసంఘమువారు సిద్ధపరచిన తీర్మానములనుగూర్చి చర్చించిరి.
- మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు మరల సభ జరిగినది. కొందరు ప్రసంగములు వ్యాసములను పంపిరి. వానిలో కొన్నిటిని చదివిరి అధ్యక్షుడు కనాడిగారి ఉపన్యాసమును ప్రతివాది భయంకరం పుష్టమాచార్యులుగా రా. గ్రహున వివరించినపుడు స్వల్పకాలము ఎం. దొరసాగయ్యగారు (చెన్నపురి) అధ్యక్షుడై పరిగించిరి. పిమ్మట కృష్ణకాశ్మీ, కనాడిగారు వచ్చిరి. గతవత్సర నివేదికను గీర్వాణమున ఆయుర్వేదాచార్య మాధవ వివాసగారు చదివిరి. వానిని దాక్షుడు శ్రేష్ఠులగాను తెలుగున వివరించిరి. గతవత్సరము ఆచార్యము కంటే వ్యయమధికమయ్యెను. ఈ యేడు మహామండలిని సాగించుటకు కలయికము నాంధ్రవైద్యశాలకు మార్చుకొనెనని వారు నుడువగా తేతుజమే 800 మందలకు చేరుబడెను. 2:1 రూపాయలు నగ దవలనేకేరెను. 7 వ తేదీ శ్రావణియగుటచే ఆనాడుదయము సభ్యులగుదు. మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు సభ ప్రారంభమైనది. విషయనిర్ణయసభ 6 వ తేదీని సాయంకాలము 7 ముదల రాత్రి 11 వరకును వాగ్దేవతావిగ్రహములలో జరిగినది స్వరాజ్యవిధిలలో జరిగెను.

బహుమతులు

ప్రదర్శనల కొనసంగవలసిన బహుమతుల వివరములను వానిని బడసినవారి పేరులను ఉపసంఘమువారి నిర్ణయము ప్రకారము 9 వ తేదీ మహాసభలో వెల్లడించిరి. (ఆ. వెను).

"గొప్ప పాటక చేర్చి"

రిలివాన్ భావనగర్ సంస్థాన

విద్యాన గృహియర్ బి.ఎ.కే.భా సాహెబు

గవయ్య హిందు స్థాని

బెజవాడలో 14-8-1922 తేదీ

సామవారం రాత్రి గం. 9-30 లగాయతు

శ్రీ మయిలవరం వారి హాలులో జరుగును.

రేటులు. 2-0-0, 1-0-0, 0-8-0, 0-4-0

వాతావరణస్థితి

1922-వ సంవత్సరం ఆగస్టునెల 11-వ శుక్రవారము.

తేల్చా ముఖ్య వార్తలు	అక్షాంశం	అక్షాంశం	అక్షాంశం	అక్షాంశం	అక్షాంశం
గ్రామములు	గ్రామములు	గ్రామములు	గ్రామములు	గ్రామములు	గ్రామములు
విజయవాడ	84.6	75.2	0.72	60.90	...
బీచ్ జేట్	85.6	79.1	0.08	88.81	1.10
శ్రీమదుద్వేగము
శ్రీమదుద్వేగము	84.0	75.4	0.54	52.25	7.68
సాగరద్వేగము	89.2	80.9	...	84.85	3.49
గోపాలపురి	88.3	78.0	...	14.81	1.28
గోపాలపురి	82.7	69.8	0.20	85.55	4.28
విజయవాడ	92.8	78.1	0.49	7.90	5.02
కాకినాడ	86.6	83.0	...	10.15	2.19
మచిలీపట్నము	99.6	81.5	...	8.87	4.91
గుంటూరు	99.7	82.2	...	10.18	1.68
కల్లూరు	101.6	82.4	...	8.84	1.42
మద్రాసు	102.2	79.5	0.10	6.80	1.08
కడప	94.8	79.2	...	5.43	0.91
నాగపట్నము	96.5	76.5	...	8.18	1.11
పాంబూ	91.3	78.5	...	0.08	0.50
బ్రహ్మపల్లి	94.5	78.0	...	2.25	...
కొలకొండ	86.0	77.8	...	12.73	1.55
కడప	81.4	74.1	0.10	80.90	8.86
కొత్తూరు	84.9	74.4	0.41	62.86	1.84
కాకినాడ	83.8	76.3	...	87.06	14.09
మంగళూరు	86.4	76.0	0.11	91.57	7.61
గుర్రావర	89.8	62.2	0.40	82.54	2.47
కాకినాడ	84.5	74.9	0.19	82.78	2.64
కర్నూలు	88.3	77.1	0.07	82.89	...
కాకినాడ	84.3	78.4	0.18	59.15	10.02
హైదరాబాద్	94.6	73.9	...	7.05	6.29
కర్నూరు	92.6	73.8	...	5.28	5.35
అనంతపురం	8.3	74.1	...	1.58	3.01
కర్నూరు	95.7	73.5	...	0.62	8.77
కర్నూరు	96.2	75.6	...	3.27	6.66
కడప	102.0	80.0	...	4.88	8.97
హస్సాన్	77.7	68.9	...	6.70	5.56
కెంగుళూరు	83.8	66.7	...	6.67	1.39
కొడెకూరు	63.9	50.9	0.87	9.16	2.09
కడప	66.2	50.2	...	11.64	7.61
కొడెకూరు	88.3	72.0	...	2.46	0.18
కడప	96.8	80.0	...	11.44	2.08
కడప	90.8	74.1	...	11.77	2.71
కడప	98.3	78.3	...	1.77	1.76
కడప	100.1	76.0	0.83	8.78	2.42
కడప	99.2	72.9	1.72	4.81	0.89
కడప	0.25	0.82

దక్షిణమున మల్లులు తక్కువ. మిగిలిన ప్రదేశములందు మిశ్రముగ నుండెను. దక్షిణము పశ్చిమతీరములందాగ్రి ఆధికముగ నుండెను. మిగిలిన ప్రదేశములందు తక్కువగా నుండెను. పర్వత ప్రాంతములు, దక్షిణములందు వేడిమి తక్కువ. హైదరాబాదు పశ్చిమతీరము, గోల్కొండ, నర్సారంలందు వేడిమి ఆధికముగ నుండెను. మిగిలిన ప్రదేశములందు సామాన్యముగ నుండెను.

చాల ప్రదేశములందు వేడిమి మామూలుకంటే 5 డిగ్రీ లధికముగ నుండెను.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్య.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

రాత్రికా ప్రభువు మైసూరు మహారాజగారి ఆతిథిగ నుండిరి.

మచిలీపట్నమున 9 తేదీనుండి జుగ్గుబండ్లవారిసమ్మే ప్రారంభమైనట్లు తెలియుచున్నది.

ప్రపంచ పాదసంచారి నెల్లీ దేబ్బా. శ్రీశ్రీగారు కొన్ని నుండి ఆలహాబాదునకు వచ్చిరి ఆయన ఇతడు కలకత్తా కేసుచున్నాడు.

జాబులు

విలేఖకులకు సూచన

జే. వెం. సీ. మ. ల. న. యస్. యస్. (ప్ర. బి. నా, పురవాసి (దక్కతుకేడు), గం. ౩, ప్రవీణజాలము.

ఆం|| ప|| సెం||

హిందూ యువతి

ఈ ప్రతికగత రెండుసంచికలకు సకాలమునకు వెలువడక కొంచెము ఆలస్యమైంది. నా బిడ్డలకు నాకును చాల బిడ్డలు చేసి ఇప్పుడు నాకు కొంచెము నెమ్మదిగ నుండుటకొంటేయు, ముద్రాపకులు సమయమున కందియ్య కుండుటయు నీయలస్యమునకు కారణములు. ఇక వచ్చుసంచికలు క్రమముగ పంప జూరుమని నమ్ముచు మాచదువుల మన్ననల వేడుచున్నాను.

యామినీపూర్ణ తిలక్ ర

మదరాసు, 9-8-22

ఖద్దరు ఋణములు

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు ఖద్దరుపాస్ట్రీమి త్రము ఆంధ్రరాష్ట్రమున కంతటికిని ఒకలక్షా యాబదివేల రూపాయలను ఋణమును కాంక్షనుచేసియుట ప్రతికలకలన తెలియచున్నది. ఖద్దరు సంబంధించిన ఋణముల దిరఖాస్తులవిషయమై యింతకును ఎట్టి ప్రత్యక్షసాహాయ్యము లేర్పియ్యండలేదు. ఇప్పటికీ కాలాతీతమైనది. దిరఖాస్తులవిషయమై తగ్గు స్థాయిలో చనచేసి ఆగస్టు 20 తేదీని రాజమండ్రిలో జరుగజూర్యే ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘమువారు ఋణముల విషయమై కగు నిర్ణయముల గావించెదరని నమ్ముచున్నాము.

కవుతరం } 9-8-22

తాల్లూరు శ్రీరాములు

వాల్మీకాశ్రమము

కుసుమ భర్తన్నగారు వరైరా రాజమండ్రి యందు వికాలమైన స్థలముగొని వాల్మీకాశ్రమము స్థాపించ నిశ్చయించుకొని, ఆపని నిర్వర్తించుటకు ధన సహాయము కావలసి యున్నందున తమ తాలూకా పంచమ పెద్దలద్వారా మాడు వేల రూపాయలవరకు చందాలు చేసే కుసుమ భర్తన్నగారికి ప్రపంచవలయునని కరపత్రముల ద్వారా తెలియ జేసినారు. ఆకార్యనిర్వాహకులలో నన్నొకరిని గాయించుకొని నాపేరునకూడ ఆకుసుమ భర్తన్నగారు మొదలగు వారి పేర్లతో బాదుపప్పుయున్నారు.

ఈ వ్యవహారముతో నా కేమియు బాధ్యత లేదని మాపంచమసోదరుల కెల్ల తెలియజేయుచున్నాను.

రాజమండ్రి సబ్బా నీలకంఠము.

ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులుగారు

కడలూరు జైలులో ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులను జూలై 27 వ తేదీ మధ్యాహ్నం నుమారు 12 1/2 గు తల్లిన్ని నేనున్ను చూచినాను. సదరు గోవిందాచార్యులకు గుండె నొప్పి యంతమాత్రమున్ను తగ్గలేదు. నెల్లకంటూ యెల్లప్పుడున్ను పరుండుటయేగాని యేకపక్కనన్ను ఒత్తిగిలుట లేదు. పొరుపుండుటకు యంతమాత్రమున్ను శక్తిగాని ఆవకాశ తగాని లేదు. నీద్రలేదు. విరోచనము లేదు. ఆహారములేదు. కండ్లు బహు చల్లదనము యేర్పడినది. రక్తము కిగిినది. నీద్ర నిమిత్తం ప్రతిరోజున్ను మత్తు మందు యిచ్చెదరు. విరోచనముకు రెండురోజులుకు ఒకదఫాను పిచ్చికారిచేసి బహుటకు తీయుదురు. ఇట్లు ప్రతిదఫా తీయుట వనిషికి బహుచాలేము చేయును. చాలా జబ్బునీతి బహుప్రమాదమిచ్చి విరోచనము కానందుకల్ల ప్రాణముకు అపాయము కలుగునని తోచినప్పుడు ఒకదఫా తీయుదురు గాని సదా యెల్లప్పుడున్ను తీయరు. నికట ప్రతిరోజున్ను కూడా మందుయిచ్చుటకూడా చాలా జబ్బు. ఆహారము రోజుకు ఆర్ధశేరు పాలున్ను రెండుమాడు ద్రాక్షకాయలు శోషరాతుండానున్ను యిచ్చెదరు. బాగా ఆకలివుండి జటలాగ్ని పున్న పుడు యేమీ ఆహారము యివ్వనందువల్ల జటలాగ్ని మందగించి అతివైత్యము చేసినది. యిప్పుడు అతనికి సరియైన నీమితముకూడా వున్నట్లు కనపించదు. గుండెనొప్పి యంతమాత్రమున్ను తగ్గలేదు. రాజమండ్రి జైలులో గానుగ లాగించుటవల్ల యానొప్పి కలిగినది. వైద్యము కూడా సరిగావున్నట్లు కనపించదు. డిప్రీవ్ట్ సర్జనుగారు ప్రతిసోమవారం ఒకదఫానస్తారు. పండ్లులయిననూ యిచ్చుటకు పిలువెదమి చెప్పినారు. జైలులో యింకా కొన్నిరోజులు వైంటే ప్రాణములకు అపాయం కలుగునని చాలా భీతిగా నున్నది.

1-8-22 నందూరు పట్టాభిరామచంద్రులు.

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

నెల్లూరుజిల్లా కల్లు ఏలముల సందర్భమున ఆత్మకూరు కాంగ్రెస్ కార్యకర్తల పంపబడిన శ్రీయంత ఆక్కరాజు (ట్రాయ్యగారు (ప్రచారకుడు) ప్రాసిపపిన రిపోర్టు జన సాక్ష్యమునకు తెలియతగి వుండుటవలన యందు క్రింద తెలుస్తున్నది.

“జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యదర్శిగారికి రిపోర్టు.

నేను వైసంఘకోరికపై ఆత్మకూరునకు కల్లు ఏలముల క్రిమై వెళ్లి వుంటిని. ఏలముదిగము 12 కుంటలపై ఆర్మకూరు చేరు నేరుగా కచ్చేరిలోనికి వెళ్లితిని. ఉపన్యాసములు వ్రేదే. ప్రభుత్వోద్యోగులు (పోలీసువారు) వైటికెళ్ల పదిగా కోరిరి. నోటీసు యిచ్చినయెడల వెళ్లెదనని చెప్పి వారి నోటిమాట నే నోటినుగా భావించి కాంపొందునుండి వలసికడిగా కోరిరి. చిరమని పోలీసు సబ్ యిక్సెక్టరు ను వారి అనుచరులను పశుబలుచే వైటికె తీసుకొని పడచిరి. అప్పటికే ప్రజలు గుంపులు చేరిరి. అచ్చట కూడ వందలకొద్దనియు చెప్పి మరొకచోటునకు తీసుకొని వెళ్లి రకమంది భటులను నానద నియమించి నాకదకు ఎక్కరిని రా క్కుకుంప చేసిరి. నేను పోలీసుభటులకు సహాయముచేసి వచ్చినటులు వెళ్ళమని ప్రార్థించితిని. పోలీసుభటులను ఆంకారాత్మకు భయంగా ప్రవర్తింపవలదని ప్రార్థించితిని.

ఈ సందర్భములో ప్రభుత్వమువారి సహజ దౌర్జన్య గ్రంథనిధాన ప్రవర్తనము జరుగుటయు వారి అసహజములక కలుగుటయు సంభవించుట నా ప్రతిజ్ఞలను, అట్టివి గలుగుచే గొప్ప దౌర్జన్యములను ఓర్పుతో అనుభవించుటకు నాస్థుల కలుగుచున్నది.”

(సం) ఆక్కరాజు వెంకట్రామయ్య

20-7-22

వై రిపోర్టును చూచినచో కాంగ్రెస్ ప్రచారకులను చివన సర్కారునాకిగల భయము తెల్లమగుచున్నది. ఎంత శ్రమను ప్రచారకుడుంకినను ఇటులు అతనియందు ఎక్కుడు గొప్పముగలిగి అతనిబాధల విశేషదనియు కివయందు అట్టి గొప్పము పోయినదనియు సర్కారువారు యిట్టి చర్యలవలన చించుచున్నారు.

కొ. పార్థసారథి అయ్యంగార్

సంయుక్త కార్యదర్శి.

సంజేమా నివృత్తి

తమ ప్రతికలో, ఒక “సంజేమాము” అను కీర్తన క్రింద, 1 వ జులై తేదీన ప్రచురించిన విషయమును, నేను నిన్నటిదిన మనశే చూచుట తటస్థించినది.

ఆర్యా భారతదేశ మతి పురాతనమైనది. భౌతియు తరవాతులు కేరల మనాగరకలలో మునింగియున్న కాలము కే, సర్వవిధముల పరిపూర్ణావస్థను పొందియుండిరి. పూర్వపు గారతీయులకు వేదములు మార్గదర్శిములు. వేదములు, మానవుని యోగ్యత ననుసరించి, ప్రతిచారికిని తగియున్న పురుషార్థములను బోధించు పవిత్ర గ్రంథములు. ఆత్మజాతి సంస్కృతులన, భారతీయులు వేదమతమును మరచి, ఆత్మవివాశ కరములగు శుద్ధతుల నశ్శస్తినింతురనియే కావోలు, దూరదృష్టి గల మహాముఖులు, సర్వజన సామాన్యమున కర్మగునల్లు, వేద సర్వముల నే, పురాణములుగను, ఇతిహాసములుగను రచించి యున్నారు.

విష్ణుపురాణము మొదలగు పురాణములు, శ్రీమద్రామాయణము మొదలగు ఇతిహాసములు, ఎట్టి యుద్దేశ్యముతో వ్రాయబడినదియును మరల చాలకుండికి తెలియును. భారతభయ వినివా రుండ నేయుండరు. రామాయణ కథను పురుషముగ చెప్పుగలరు. విదేహుడను నామాంతరముగల విశువు విషమమై వాదప్రతివాదవలన నిరాశుంకముగ చేయుచు, ప్రహేళిక చరిత్రమున నిద్రధరించి నిద్రమును చాలమంది రినియే యుండురు. కాని వై విషమము లే యుక్తేశ్వముతో వ్రాయబడినచో గమనియవారు చాల తక్కువమందియే గలరు. “ప్రహేళికచరిత్ర పతియినప్పుడు నేర్పు కొన వలకన విశేషములేనా? హింజ్య కశిపుని గుణము లే వి యా? ఎట్టి ప్రధానగుణములు హింజ్య కశిపుయందుగలవలన ఉగ్ర భిషన్నుచేయుటకు సమర్థత కలిగినా? అభూర్వమైన వరములను పొందినను, శుద్ధసాత్వికుడును, పరమభిక్షుడు నగు ప్రహేళికుతో అతనికి పోరుండుటకు కారణంబేమి? చివరకు చాలావైదన ప్రహేళిని పశుమే జయించిన దెందుటకు?” అని విచింతించువారు చాల తక్కువమంది గలరు. పురాణములు వినిదొడ్గము నవలల

వలె చదువుకొనిన గ్రంథములు కావు. మనము పురాణములను చదివి, వానియందు పొందుపరుపబడియున్న సత్యమును గ్రహించి, దాని సభ్యసంకలయనయే, పౌరాణికుల ముఖ్యోద్దేశ్యము. విషయమును గ్రహింపకుండ ననేక పర్యాయములు ప్రహేళిక గరించు కలించి, హిరణ్యకశిపుడు కలిగినట్లు మనకేమియు లాభము కలుగదు.

జనకుని విషయము శ్రీమద్రామానుజాయందును, విష్ణు పురాణముందును చెందువిధములుగ నెప్పుడొకరినొకరుననే, నా మిత్రునికి సందేహము కలుగుట తటస్థించినది. విష్ణుపురాణమును చదువనివారున్నను, రామానుజభక్తులో జనకునివిషయమును తెలియనివారు లేనేలేరని చెప్పవచ్చును. విషయ ఉద్బోధముల యొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యములను పరిశీలించువారి సభ్య ఆశ్చర్యముగ నున్నచో, చూడము ఆజ్ఞానములో మునింగియున్నారమని తలంప వలసివచ్చుచున్నది.

విదేహుడను నామాంతరముగల జనకుడు, ఆత్మజ్ఞానము గల కర్మయోగి యని శ్రీ వివేకానందుడు చెప్పి, "తాను" శరీరము కాననియును, ప్రకృతిబంధముల కతీతుడైన ఆత్మయేతా ననియును దివ్యజ్ఞానము కలిగియుండుటవలననే జనకునికి విదేహుడని నామాంతరము కలిగియుండెననియును చెప్పియున్నాడు. అ స్వ నిత్యుడు (వా ని యు న్నట్లు "నిమిచ క్రవ ర్విపుత్రుః" తకుండుటచే భూమి పరిపాలించుటకు రక్షకుడు లేడని ఋషులు భయపడిరి. కనుక వారు రాజయొక్క కళేబరమును తరచిరి. జనకుడను సేవతో నొకపుత్రుడు దుష్టునియైన అశ్వినకుండికి కళేబరములేదు. కావున జనకుడు విదేహుడని కూడ పిలువబడెను, మధనము చేయుటచే పుట్టినవాడుకావున "మిథి" యనికూడ పిలువబడెను" అని విష్ణుపురాణమునందు వ్రాయబడినది. ఈ పురాణాధ్యయనం దిమిడియున్న నూత్నవిషయములను గ్రహింపవలయును. "నిమి" పుత్రతాన్వయమే మహా ఋషుల దృష్టియేల ఆకర్షింపబడవలెను? నిమి మహాధార్మిక యైనందువలన. శరీరము తరచినయెడల పుత్రుడుద్భవించు యెట్లు? నిమిధార్మికుడై సంతులన ప్రాకృత సంబంధముగ, దేహాది సర్వములను తరచగా అనగా నిర్మలము చేయగా, మిగిలిన ఈశ్వర పదార్థమునే పౌరాణికులు జనకుడని వర్ణించి యున్నారని తెలియవలెను.

"జనకుడైన శ్రీకృష్ణుని ఆర్థము. జన్మకు కారణుడగువానిని పితయని కాస్త్రములు చెప్పుచున్నవి. ఇచ్చట కూడ జనక శబ్దము పితృవాచకము. కావున పదనకడైన సర్వజనకుడగు ఈశ్వరుడు. ఆతడే రామానుజాత్మకుని జనకమహారాజు. ఆయన పురము సహాయము అట్టిపురమును జ్ఞానస్వరూపియగు శ్రీరామ చంద్రుడు ప్రవేశించెను"......అనగా ప్రతిమానవుడును ఈశ్వర స్వరూపి. మాయామయముగ కర్మబంధములవలననే, మన స్వత్వరూపమును గ్రహింపజాలకున్నామనియును, సముద్రమును తరచినట్లు, మనశరీరమును మైత్రము తరచినట్లేగాని, నిమి శరీరమునుంచి, బయల్పడి నట్లు మన నిజ స్వరూపమును ఈశ్వరస్వరూపము బయల్పడజాలదనియును, విజ్ఞానోదయము వలననే మన నిజస్వరూపమును గ్రహింపగలదనియును తెలియవలెను. జ్ఞానోదయము కలిగి దేహము తాము గాదను దృఢవిశ్వాసముగల వారందరు విదేహులే విదేహులనగా దేహము తాము కామని దృఢ విశ్వాసముగలవారే. కావున శ్రీ వివేకానందుడు కర్మయోగమును బోధించుచు, నిష్కామ కర్మసిద్ధాంతములను బోధించుటకు, జనకుని గురించి చెప్పియున్నాడు.

జనకుడను రాజున్నయెడల ఆయనకు శరీర ముండి తీరవలయును. శరీరమున్నను, ఆత్మయే "తాను" పరీక్షానము కలవాడయి యుండుటవలననే, ఆ జనకునకు విదేహుడని నామాంతరము కలిగినదని గ్రహింప వలయును. నా మిత్రునికి సందేహమును కలుగజేసిన నై రెండువిషయములను సమన్వయము చేయవచ్చును. నిరంకిర కృషివలననేకాని, తానుశరీరము కాదను భ్రాంతి వడనాడదు. అట్టి ఆధ్యాత్మికజ్ఞానము కలిగిననేగాని, నిష్కామకర్మచేయజాలము.

కావున, అస్మదేయలారా, పురాణోద్దేశ్యములను గ్రహించి, ధర్మార్థకామమోక్షములగు చతుర్విధ పురుషార్థములను తేటతెల్లచుగునటుల బోధించి, చూడు తోడ్పడుటకే నైపురాణములను, ఇతిహాసములను వ్రాయబడినదనియును, అట్టి ధర్మములను గ్రహించి, వానిని మన మధ్యసించని యెడల, మన మెన్ని పర్యాయములు పురాణములను పఠించినను, వాని నెంతగ గౌరవించినను, లాభ మినుపంతయును లేదని గ్రహింపవలయును.

అవ్వారి హనుమయ్య
శ్రీ రామకృష్ణాశ్రమము, బాపట్ల.

చెన్న పురి బజారుధరలు

ఆగస్టు 11-వ తేది శుక్రవారము.

- (1) ధాన్యములు**

దనియాలు బా 1-కి X 16 మొదలు 18 కలకు

బియ్యము బస్తాలు

జనుమ తేనాలివి ,, ప 45 కలవి	18-8-0	14-0-0
నెల్లూరిని ,, డిటా	16-8-0	17-0-0
డిల్లీ వి ,, డిటా	15-8-0	16-0-0
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి		10 8-0
శనత్తులు ,,	26-8-0	27-0-0

(2) వప్పు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి 195 ర. రు 11 మొ॥	15-0-0
సెనగలు ,, డిటా	14-8-0 17-0-0
సెనలు ,, డిటా	14-8-0 15-0-0
మినుములు ,, డిటా	15-8-0 17-0-0
ఉలవలు ,, డిటా 164	10-8-0 11-8-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె బా 1-కి	రు 180-0-0
నెయ్యి మ 1-కి	రు 18-0-0 మొ 22-0-0
కొండ్రాపురం వేరు సెనగపప్పు బా 1 కి	64-0-0
యిలకరదేళము	రు 51-0-0
వేరు సెనగనూనె గానగ బా 1 కి రు 180 మిషన్ నూనె 125	
అముదము నూనె బా 1 కి	రు 128-0-0 129-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

నాణెపనపు బా 1-కి	X 39, 40
కూరపనపు ,,	రు 105-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరిని) బా 1-కి X 1	రు 28—32
గుంటూరుపాయకట్టు నీలియందు మణుగు 1-కి రు 50, 55	
కాళహస్తీ పాయకట్టు మణుగు	రు 70, 75
తెల్లము బా 1-కి	X 15, 17
పాతవి చింతపండు X 11 X 12 కొత్తవి	X 17, 19

(5) ఇనుము

పట్టాలు రఖం బా 1 కి	రు 35, 36-0-0
చదరం	రు 37-0-0
రథండు	రు 36-0-0

(6) లోహములు

వెండి 10) కులంకు	రు 98-4-0
బంగారము, తులము 1-కి	రు 26-8-0
సవరను 1-కి	రు 17-2-8
ఇత్తడి బా 1కి	రు 325-0-0
గాగి డిటా	రు 360-0-0
అస్కా చెక్కర బ 1-కి	రు 45-0-0, 45-2-0

(7) రంగులు

సింహంమార్కు 20 డిక్రీలు అందకు పిసా	100
డిటా 16 డిటా	87-0-0
తోట్టి క్రిష్ణడు 20	103-0-0 105-0-0

అగ్రానుండి నిన్నటిసాయంత్రము అలహాబాదుకు మే జరు బ్లాకుగారు చేరియుండెదరు.

చర్యములను నునుపుజేయుటకు రెండు గాలు పాక్షికామిక కాఫివారు ప్రవర్తనస్థానమును నెలకొల్పిరి.

సర్ హోక్కర్లు బట్టరుగారు క్రేడక్ గారు పరస్పర యభి నందనముల నందుకొనిరి. బర్తావారు మాకు హృదయపూర్వకముగు స్వాగత మొసగెదరని క్రాడక్ గారు బట్టరుగారికి తంతినంపిరి.

రంగుల వర్తక సంఘాధ్యక్షులును బర్మాయూరపియజ్ కాఫి సంఘాధ్యక్షులును బట్టరుగారిని నభినందించుచు స్వాగత తాభినందన తంతివార్తల నంపిరి.

సర్ హోక్కర్లు బట్టరుగారు బాతీయాశ్రమములను అంకద్రోక్కుటకు ప్రయత్నించుచునే యుండునని రంగుల జేయలి న్యూస్ పత్రిక నూచించుచున్నది. బట్టరుగారిని బంపుట కంటే ఇంగ్లాండునుండి రాజకీయవేత్త నింకొకరి నెవరైన బంపిన బర్మా ప్రజలు ఇష్టపడెడివారు.

THE BENGAL COTTON AND WOOLEN MILLS LTD.,

Wanted agents to sell shares of the above company which commenced business in grand style and guarantee 20 per cent dividend in the first year. For Prospectus and particulars please apply to Roy Dutta and Co.

ఆంధ్ర దేశము హిందీ ప్రచారము

మచిలీపట్నం

ఇచ్చట 2-4 సంవత్సరములనుండి హిందీ ప్రచారము జరుగుచున్నది. ప్రస్తుతము యిక్కడ ఏమియు కనబడ నలదులకు ముంగడు విచారము. యిట్టి స్థలమును సేవాంధ్రదేశమునం దెక్కడను చూచియుండలేదు. శ్రీయుత ఆంజనేయులుగారు ప్రభుత్వమున ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలలో ప్రచారము చేయుచుండిరి. యిప్పుడు పట్టణమున ప్రచారము చేయుదురు. మరియు వారి యింటికి నొక హిందీ శిక్షకుని గుడ ప్రారంభించుదురు. బాహ్య కళాశాల యందు ప్రత్యేకముగా నొక యుపాధ్యాయుని నియమింపబడుదురు. భవిష్యత్తునందు ప్రచారము వాగుగ జరగగలదను ఆశగలరు. మచిలీపట్టణ వాసులు తమలో నుగ కళంకమును వీక్షిస్తే ప్రయత్నించెదరు గాక.

గుడివాడ

ఇచ్చట నియమిత సమయమునకు వచ్చి హిందీని చదువుట లేదని యిచ్చటి ప్రచారకుని ద్వారా తెలియవచ్చుచున్నది. అందువలన 1-1/2 సంవత్సరమునుండి జరుగుచున్న ప్రచారము సంతోష జనకముగాలేదు. యోగ్యులయిన ప్రచారకులు దుండినకు గడివాడ వాస్తవ్యులు తమసమయమున వృధావుచ్చిరి. యిది దోషకరమగు సంకతి.

అంగలూరు

దీనికి చుట్టుకట్టనుగ్గ గ్రామాదులు రయితులకు హిందీ భాషయందు చాలా యుత్సాహమున్నట్లు కనబడు చున్నది. యిగ్గామమునకు 4 కొన్ని కారణములచే హిందీ ప్రచారమునకు ఉపయోగకరమని తెలియవచ్చుచున్నది. ప్రస్తుతము యిచ్చటికి ఆంధ్ర హిందీ ప్రచార కార్యాలయము ద్వారా ఒక ఉత్తర భారతీయులు ప్రచారమునకు పంపబడిరి. యితరుగ్రామాదుల వారికై తగు సదుపాయములు శ్రీయుత గావకాస్తురు గారు చేయుదురు గాన వారుగూడ హిందీని సులభముగా నభ్యసించుచున్నను.

సూచనలు

1. ఉత్తరదేశమునుండి పుస్తకములను తెప్పించుటయందు ప్రజలకు చాలకష్టముగా యున్నదని తెలియవచ్చుచున్నది. అప్పుడు పుస్తకముల కొరత నెలల ప్యంతరము నిరీక్షింప నలగవచ్చుచున్నది. ప్రచారకులు ప్రజలు ఈక్రింది స్థలములనుండి తెప్పించుకొనినయెడల. మోసము జరుగనేరదు. మరియు త్వరలో రాగలవు 1 హిందీమండీక్, అలహాబాదు; యు. పి. 2. హిందీ పుస్తక్ విశిష్టి 126 హాస్కోల్ రోడ్ కలకత్తా. ఎత్తున భరీముగల పుస్తకములను తెప్పించేయెడల నాల్గవ వంతు వైకము అడ్వాన్సుగా పంపవలయును.

2. జులై నుంచి మద్రాసు కార్యాలయము నుంచి వెలువడు పుస్తకముల మీద ఆంధ్ర దేశ హిందీ ప్రచారకులకును, విక్రయించువారికిని నూటికి 20 రూపాయలు కమిషన్ ఇవ్వబడును. పుస్తకముల మీద స్వీకరించు కన్న సెట్టునకు విక్రయించునాడను. అట్లు విక్రయించిన యెడల కార్యాలయమునకు సూచన నీయవచ్చును. ప్రచారకులకు కచ్చు కమిషను ప్రచారమునందు వినియోగింపబడును. వారివారి మాసిక వివరణములను కార్యాలయమువారు చూచుచుందురు. అట్టివరు వరకు మద్రాసు కార్యాలయమునుండి పుస్తకములు దొరకగలవు. అటుమీదట యాభారమును ఆంధ్రహిందీ కార్యాలయము తీసుకొనగలదు.

3. ఈ సమయమున హిందీ మాట్లాడుటయు తెలుసుకొనుట యందును విశేష ధ్యానము నందుదురు గాకయని ప్రచారకులకును ప్రజలకును నా ప్రార్థన. చాల స్థలములందు వెదక నేర్చు పుస్తకములను చదువుచున్నారని హిందీ మాట్లాడుట లేదు. అందువలన లాభములేదు. ఈ ప్రకారముగా హిందీ ప్రయత్నము త్వరగా కానేరదు. చాలమంది హిందీలో ఆసక్తినులే యుండగా ఏకాగ్రచితులయి పండితులగుటకు ప్రయత్నించుట అనవసరము. సాధారణ హిందీని అభ్యసించినవారు వెనుకకు తిరిగి తమ అన్యసాధకులకు బోధించెదరు గాక. సాధారణ భాషలో తమ అభిప్రాయములను తెలియపరచుచుండును. విశేషజ్ఞానము అవసరములేదు. పండితులగుటకు ప్రయత్నించు వారికి అంగలూరునందు శిక్ష ఇవ్వబడును. మరియు రాజమహేంద్రవరము నంతోకాక పాతకాలను తెరుచుటకు శ్రయత్నము చేయబడును. ఈ స్థలములలో వివిధమయిన ద్రవ్యసహాయము చేయబడును. మరియు విద్యార్థుల నుండి వివిధమయిన శీతము తీసుకొనబడును. ప్రచారకులు చాలప్రయత్నించి సంభాషణ నే నేర్పెదరుగాక! జనర

నుంచి ఎంతమంది హిందీ మాట్లాడుటలో నేను స్వయముగా చూతును. భూమిపూడి శివశక్తి మొదలగు చిన్ని గ్రామాదులలో 25 మంది కానలి గుడివాడ మొదలగు వారిలో 50 మంది ను పట్టణములలో అనగా గుంటూరు బండరు మొదలగు వారిలో 70 మందియును, 2-3 ప్రచారకులు గల వెజనాడ నెల్లూరు పట్టణముల కనిసము 100 మంది యుండవలెను. చిన్న చిన్న స్కూళ్ల పాఠశ్రమము వేరుగా నుండును. విద్యార్థులను పరగైత్తింప నవసరములేదు.

4. ప్రచారక శక్తి 11వ శతాబ్దమున జరుగును. ఆంధ్రదేశమునకు కేంద్రము వెజనాడ అగును. మారమునుంచి వచ్చువారు 15 రూపాయలు పొప్పున పనిచేయుచున్న రాజమహేంద్రపురి విద్యార్థులకును, రైలుభర్తులు కుండలకునని కార్యాలయము ద్వారా ఇవ్వబడును. సంభాషణయందు విశేష ధ్యానముంచుదును. హిందీ మాట్లాడలేనివారు దీనిలో కూర్చొనకుండురు గాక!

హిందీ విషయమై నానలహా గోదావారి యొక్కది సానలులయందు కలుసుకొని మాట్లాడవచ్చును.

ఆగస్టు 12-14 గౌరవి గ్రంథాలయమునంద్ గౌరవి చాచ్యులవారి యింటిలో రాజమండ్రి. 15-16 జాతీయపాఠశాల-కాకినాడ. 17 ఉదయము పికాపురం C/o హిందీ ప్రచారక. 18 C/o పొట్టూరుపట్టణ-పలాసా. 19-20 జాతీయపాఠశాల-బరంపురం

రాం భోన్

చాటుపద్యమణిమంజరి

ద్వితీయ భాగము

ఆశ్చర్యమంది యఖండపరిశ్రమ చేసి యాంధ్రదేశ మన్ని భాగముల నుండియు రత్నములవంటి చాటుధారలను సంపాదించి వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు దీనిని వెలయించినారు. ప్రథమభాగమున తన యశూర్యవిషయములు గలిగి యిది యద్భుతముగా నున్నది. వెల 1-8-0. వైబు పేపరు ప్రతి 1-10-0

మూన్నాళ్ల ముచ్చట

హృద్యమగు చిన్న పద్యప్రబంధము, ప్రభాకర శాస్త్రిగారు తయారుచేసిన పద్యము లమృతగుళికలవంటివి. కథ యానాటి యాంధ్రదేశపుది. దీనితో నిండినది. వెల 0-6-0.

ఆగస్టు నెల ముగియులోగా, రెంటికిని ఆరవ పంపువారికి మూన్నాళ్ల ముచ్చటను రూ. 0-4-0 లకే పంపుదును.

అక్రమము:—మణిమంజరి మేనేజరు, తిరునల్లకే.సి., మద్రాసు.

(142) శ్రీవాల్మీకిరామాయణములోని

సుందరకాండము

ఆంధ్రజాతీయవిశేషార్థ ప్రతిమాపారాయణఫలక్రమాదిసహితము. రూ. 5. పోస్టేజీ 15 అణాలు.

పాండురంగమాహాత్మ్యము

తెనాలి రామకృష్ణశర్మ సమీక్షణము రూ. 2 పో. అతి స్వర శాస్త్రము

సూర్యచంద్రవాడీఫలముల దెలుపును రూ. 1-8-0 పో. అతి శ్రే. శ్రీరంగాచార్యులు,

9, పల్లియప్పకవి, సావుకాపేట - మద్రాసు.

అత్యద్భుతము

అనుభవముమీద నిజము కనగొందురు యిదివరలో మారనేకులకు నాతకములు పంపించి వ్రాయించుకొనుచున్నారు. యిప్పుడు మాచే ఒకసారి వ్రాయించి చదివించినయెడల మాపాండిత్యప్రకర్షణ మీకే అనుభవము కాగలను. యిప్పటికి నుమారు 40 సంవత్సరములనుండి యీ శాస్త్రమును మాకనుభవజ్ఞానముగలదు. మా పాండిత్యము ఆంధ్రదేశమంతటను తెలిసియు యున్నది.

మీయొక్క నాతకముగాని సరియైన జనకాల ఘడియగాని సంక

తనాదిదాదశభావములు స్థూలముగా వ్రాయుటకు (1) ఒకసంవత్సరముకు నూత్నీఫలములును రూ. 1-8-0

(2) ద్వారదశభావములు రూ. 2-0-0

(3) ఒక మహాదశఫలములు వ్రాయుటకు రూ. 5-0-0

నాతకము లేనియెడల. ముచ్చును నామమున పంపించి రెండురూపాయలు పంపించిన గతఫలము సరిగా చెప్పి అది ఋజువైనయెడల మూడురూపాయలకు భవ్యత్తు వ్రాసింపబడును. అట్లు ఋజువియనియెడల మీసామ్మ మీకు తిరిగి వాపనుచేయబడును. పోస్టేజీప్రత్యేకం.

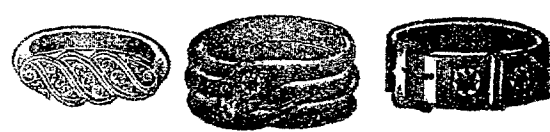
శ్రీధర వెంకయ్యసిద్ధాంతి, (238) కొత్తపేట, రాజోలు తాలూకా, గోదావరిజిల్లా

అమృతాంజనము

తలనొప్పలకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది ఇతర ఏవిధమైన నొప్పలను కూడ మా అమృతాంజనము వాడెంత మోలెమున నయమగును. వెల 0-10-0 అణాలు పంచభాష చీటి చూచికొనిన మోసము గలుగదు అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి - మద్రాసు.

ఉంగరములు

వివాహసమయములందు, వాటికములందు, ఇతర శుభ కార్యములందు బహుమతినిచ్చుటకు, స్వంత ఉపయోగమునకు తగిన మొదటిరకం బంగారు ఉంగరములు, పువ్వురాగములు, చేర్చి కట్టబడిన ఉంగరములు, క్లావరు, ఆర్డర్స్, సీలు, పాము, మున్నగురకములలో గలవు. ఇదిగాక అన్నిరకముల బంగారు, వెండి నగలు తయారుచేయుచు అమృతమునకు సిద్ధముగానున్నది తృప్తికరముగా తమను వాపను తీసికొని వైకమిచ్చెదము.

లక్ష్మీ జ్యాయలలి కంపెనీ, 18/283, నైనాబాదు, మద్రాసు.

గృహనిర్మాణము

కృష్ణ, గుంటూరు, హైదరాబాదు, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంజము జిల్లాలవారికి, హెచ్చరిక.

మా స్వంత సడలమీద రంగూనునుంచి. శేతు కలక తెప్పించుటచే నవుకగా ప్రతిప్రసన, శేతుమానులు కమ్మలు, దూలములు, రత్నములు, ఇల్లరగానున్న, రత్నలకు టోకు భరతున్న విక్రయించు చున్నాము. వెన్నపట్టణం కట్టకంటే మా కెక్కు తక్కువ, రయిలు చాల్చి మాదా తక్కువక నుండును. కాటిన్నివారు, ఇట్లు వ్రాయవలెను.

ఆ. సుబ్బారాయుడు కంపెనీవారికి, శేతు కలకరత్నము, కాకినాడ.

జ్యోతిష రహస్యము

ప్రపంచము దెల్లెడలను మిక్కిలి భ్యాతిగాంచి యనేక యోగ్యతాపుత్రములను, సర్వశిక్షేణును పొందిన ప్రాధేనకు ప్రకాశకారాపుగారిచే రచియింపబడినది.

ఈ పుస్తక మెల్లవారికి బోధపడునట్లుగా చెక్కిన తెనుగులో వ్రాయబడినది. ఈ పుస్తకము చదివిన ప్రతివారును యితరులసహాయము లేకుండ భయంతటా సే జ్యోతిషులగుదురు. ఇట్టిపుస్తకము ముందెన్నడును ప్రచురింపబడలేదు. ఈ పుస్తకములో ననేక జ్యోతిషరహస్యములు, అనుభవ యోగములు జ్యోతిషములకిదివరకు తెలియనట్టి హంకములు కలవు. ఒక్కసారి చూచినవై ప్రాసిన సంకతులు నిజమని మీకే తెలియును. ఒకప్రతి కల రూ. 2-8-0 లు దిగున చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

కళింగ జ్యోతిషనిలయము వాడవరం, విశాఖపట్టణంజిల్లా.

(3081) "కత్తికట్టలు"

వెదకత్తి గల్గి గజము పొదుగు గలది. పొగనైనది. 1-8 రూ. 4-8-0.

దజను కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజీఖర్చులతో కలయునారు అర్జునతో ఒకరూపాయి అడ్వాన్సు పంపకలెను.

బి. మొక రేళ్లర్లు అండ్ కో కట్టప్పు అండ్ లో శేతుర్య etc.

వెదాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

తెల్లిగాఫీక్ అక్రమ: "పెండ్లీ నీ" వెదాపురం.

కాపి బిల్లులు నష్టపడ నొచ్చు

పాలు చెక్కిర కాఫీపాడిలో అవసరము లేదు. ఒక కవ వేడి నీళ్లలో ఒక రిక్ల కరిగించిన శుభ్రమైన కాపి త్రాగుటకు సిద్ధముగా నుండును. అక్కినల్లకు, త్రాచిలింగు తిరుగువారి కిది చాలా అనుకూలముగా నుండును. ఒకసారి పరీక్షించిన త తెలుసును. విజంట్లు కావలెను.

24 రిక్లు ప్యాక రూ. 1-4-0. పోస్టేజీ శేతు.

(207) సత్యాగ్రహ స్టోర్సు, నెల్లూరు.

మహామారి (ప్లేగు) నుండి ఎంతమాత్రము భయములేదు (1045 4)
గవ్వల మహారాజు సాహెబుగారి మెచ్చుచే బంగారుపతకమును బొందిన
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

వేగు ఔషధములు

కడచిన యిరువదియైదు శతాబ్దముల కాలముగ ఇండియాలో పలుభాగములందును, బక్కా మున్నగు పలు ప్రదేశములందును ఉపయోగింపబడి ఆ నేకులను గ్రహించినవి.

జ్వరమునకు ప్రామాది పానకమును, గడ్డలకు శతభాతస్ఫుటమును, ఉపయోగింపదగినవి
ఇవి ప్లేగును గుణపరచుటయే గాక, రాకుండ చేయుటకును చాలినవి. ప్లేగుగల ప్రదేశములందు పానకమును పీచు
వెప్పియుండు ప్రకారము సేవించుచుండిన, ప్లేగుబాధ ఎంతమాత్రమును సోకదు. ఈ మందులకు పిన్నలు, పెద్దలు, గర్భిణి
ప్రతిఒక్కడూ ఉపయోగించవచ్చును. ప్యాకింగు పోస్టేజీఖర్చుల ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము
ప్రామాదిపానకము 6 అవున్సుల సీసా రు 1-4 లు } శతభాతస్ఫుటము 1 అవున్సు సీసా రు 0-14-0 లు
3 " " 0-12 } " " 0-10-0
తెలివిలాసము:—“కె-డిట్” మదరాసు, ఆయుర్వేదా, శ్రమము41, ఆచారప్పూ వీధి, మదరాసు.

గవ్వల మహారాజు సాహెబుగారి మెచ్చుచే బంగారుపతకమును బొందిన

బొగ్గు పులుసు వాయువు (Carbonic acid Gas)

అన్నివిధముల యువ ఏ కేటెడ్ వాటర్లు తయారు చేయుటకు ఉపయోగించునది.

చెప్పపురి గవర్నమెంటు కెమికల్ ఎక్సామినేషన్ వల్ల గ్యాసు శుద్ధమైన దని యోగ్యతాపత్రమును
బొందబడినది.

సోడావాటర్ మిషనులు

ప్యారి అందు కంపెనీవారిక సబ్ కంట్రాక్టరులు లేరు గాన వలయువారు క్రింద కనపరచిన
విలాసమునకు నేరుగా వ్రాసుకొన్నయెడల ఆర్డరు సప్లయచేయబడును.

ప్యారి అండ్ కంపెనీ, మేనేజింగ్ ఏజెంట్స్,

ఈస్ట్ ఇండియా డిస్ట్రిబ్యూషన్ అండ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ (లిమిటెడ్) నెల్లికుప్పం.
(దక్షిణ ఆఫ్ఘానిస్తాన్)

గవ్వల మహారాజు సాహెబుగారి మెచ్చుచే బంగారుపతకమును బొందిన

ప్రకటన

కురుక్షేత్ర సంగ్రామము.

1922-23 సం॥ ఇంటర్మీడియేటునకు పఠనీయ గ్రంథము.
ఇందు బొంబాయి రాజ్యాధికారము లేమి నిర్ణయింప
బడినది. రు 1-0-0.

శంబుకవధ (నాటకము)

(ఉత్తరరామచరిత్ర)
రామాయణముపై నర్తకపుత్రునకు వివరము.
ముప్పది పుటల పీఠిక.

రామాయణ యంత్రకాలము నిర్ణయింపబడినది. నెల్లూరు
మాతానాథములు సమీపర్థులుగా వెలువడినవి. రామా
యణకథ తెలిసినవారికి జరుపదగినది. రు 0-12-0.

మలయువారు: రైతు ప్రెస్, మారిస్ ఫేట, తెనాలి.
(గుంటూరుజిల్లా)

గవ్వల మహారాజు సాహెబుగారి మెచ్చుచే బంగారుపతకమును బొందిన

మలయచంద్రనామ

గనేరియా అను దేశమునకు ప్రకారము
పద్యము లేదు. పిచికారీతో పం లేదు.
ఎలుపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు
విధముల నె X లో X ము ను మూడు
పూటలలో మాన్యును. స్త్రీల కుమారు
వ్యాధులకు కూడ ఇది రాక్షసభయము.
(1251) డబ్బీ 18 రు 2-4-6

కాకినాడము. సహాయక సీసా	1-0-0
సారస్వతారీప్యము బుద్ధి హెచ్చించును సీసా	1-0-0
ఆవిందాసము పిల్లలకు దివ్యాత్మకము సీసా	1-0-0
ఉచితాసము రక్త పిత్తమునకు సీసా	1-0-0
భృంగామలక తైలము తలంటుటకు సీసా	1-0-0
విశేషవటి మాత్రకొక విశేషమును.	0-8-0
సన్ని సాతలైరవి తులము	1-0-0
బడవాసలవటి పరిశోధనకులకు	0-8-0

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయనరం. (గోవాపరిజిల్లా)

గవ్వల మహారాజు సాహెబుగారి మెచ్చుచే బంగారుపతకమును బొందిన

సిద్ధమకరద్వజ (వైద్యరత్నావళి 920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేదావధములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందియున్నది ఇందు కుద్ధిచేసిన రసము, బంగారము, కర్పూరి, పచ్చ
కర్పూరము మొదలగు వివిధరస ద్రవ్యములు చేరియున్నవి. వై గ్రంథములోని యోగము ప్రకారము నిర్దుష్టముగా
తయారుచేయబడియున్నది.
కో॥ స్వేచ్ఛాపరచిపోకో॥ నకదాచిద్దవద్దే. మేధాయా: కాంతిజన: కామోద్దిపనకృష్ణహా॥
బుద్ధిని, ఆయుర్దాయమును కృద్ధిచేయును. కేరీరమునకు కాంచినిచ్చును. హెచ్చుగ భాతువుప్రసాదేసి కామోద్దిపనము
గలిగించును. అతిమూత్రము, తుయ, సుఖిలోగములు, మొదలగు భాతుక్షయకరములగు వ్యాధులలో హెచ్చుగ నుప
యోగకరము. ఉపయోగించువిధానము మందులో బంబుడును. రు 25 మాత్రలు రు 5-0-0

ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్) వసూలైన మూలధనము 1,12,925.
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. యె., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపింపబడినది.

19 హాస్కోడ్డు హంటుకోడు, మద్రాసు.
నిర్దుష్టముగా తయారుచేయబడిన కాస్త్రీయవధములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

గవ్వల మహారాజు సాహెబుగారి మెచ్చుచే బంగారుపతకమును బొందిన

దంతచూర్ణము తామరతైలము

నెల డబ్బీ 1-కి 0-2-0 తామర, తీట, గజ్జకి మంచిమందు.
డాబ్బీ 1-కి 0-6-0 ఆరులగాలు మాత్రమే.

ఈ ధంతచూర్ణముతో పండ్లతోముటువలన చిగుళ్లనుండి
రక్తము ప్రవించుచుండు నోట దుర్బంధములేక యుండును. అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు.

బహుమానము

వైద్యవిద్య

ఆయుర్వేదైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
(8198) 21, నీలాలనాయర్‌జు, మదరాసు.

ముఖ్యగవనింపు (2342)

యోగ్యతాపత్రములు

(1) నేను 5 సంవత్సరములనుండి విద్యను తయార్చానో
బాధపడుచుంటిని. కొన్ని వేళలో ప్రాణముకూడ విసికిపోయి
నది. కాశీపట్టణములో నుండు, 'దుర్గా మెడికల్ హాల్' వా
రిచ్చిన స్పెషల్ ఆస్ట్రాక్యూర్ అను దివ్యవధమును సేవించుట
చేతనే నేను ఇప్పుడు సదరు వ్యాధితోక సౌఖ్యముగా నున్నాను.

కెంగురూరు } ఆర్. ఎన్. శెట్టి
4-8-20

వనాషధినరస్పరిల్లా

రక్తహీనతను గర్భముయొక్క పరిశుభ్రతను హాగ్నాక్షు
యొక్క శోధనక గాంచినది. ధర 1-10-0
ఇండియా సీతోకావంతు ఎచ్చటికైనను తపాలాబుద్ధి
ప్రచురితముగా పంపబడును. (2343)

విలాసము సి. డి. సావంత్

నెం 144 పనసవాడి, బొంబాయి

(873) "కాంతామదహరణి"

అనుయాయని వైద్య శాస్త్రప్రకారము రయారయన,
ఇంద్రియపుష్టికి దివ్యమైన లేవ్యము. నీని నీవించుటచే,
నిప్పుత్తన, లేవనక క్షేత్రకుండుట, స్వప్నమందు స్థలము, రతికా
శ్రుప్థలము, కాబుచేయు లాగుట, పోగొట్టి నిత్యయాగన
కుఖము నిమ్మును. నీ స్వహమందు యేల సిగ్గు పడెదవు? దీని
సేవించి స్వర్ణముఖములను పొందుము. పథ్యములేదు.
వీరికీచేసి చూచిన మీకే తెలియును. రు 1 డబ్బా 4-0-0

ఆంధ్రప్రదేశ్ చదువరులకు రు 2-0-0 మాత్రమే.

తామరమందు: గతతామర, గజచర్మము, తామరలకు
6 అకాలు తపాలాచీట్లు పంపిన ఉచితము.
ఆహారము 2
ది రెడ్డి అందు కంపెనీ, గోపాలపురం,
8888] కొత్తపేట పోస్టు (గోదావరిజిల్లా)

ముఖ్యగవనింపు.

1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి
తేదీ నుండి అన్ని ధరలు మార్చబడినది.

The Zandu Pharmace- utical Works Ltd.,

Elphinstone Road, Bombay.
ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి
నమ్మకముగాను, తప్పక గుణము నిమ్మనట్లును
ఆయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయు
చున్నాము.

హిందూదేశమునందు జరిగిన ఆయు
ర్వేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు
పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

వై కనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో
ధరల పట్టి పంపబడును.

జాండా పర్వస్యాటికల్

వర్కు

ఆయుర్వేద ఔషధముల తయారూ
(388) బొంబాయి నెం 13.
ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రీయల్ ట్రేడింగు కంపెనీ,
సోల్ ఏజెంట్లు: కాకినాడ.